

"Youth Active Citizenship"

Guidelines on.....

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแป้งปันน

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

"Youth Active Citizenship"

Guidelines on...

ເປົ້າແລະເຮັດວຽກ: ວຽກຄົມໄມຕຣີພັນຍົງ

ຜູ້ປະສານງານໂຄງການ: ທັບຄະນະ ບຣັຈງ ຮັດຖານກສຸມກົງ

ຄະນະທີ່ຈາກທາງໜ້າສູງຕູ້: ບັດທຶນ ແປ່ນວິເຄາະ, ມູນຄໍາກຳລັດຈະເປົ້າ ບຸລະ,

ມາເຮັດວຽກ ປຶ້ມລັ້ນທະນະ, ນາຕີປາ ເພຣັດທີ່, ພັ້ນໃໝ່ ໄກມສູນ,

ບຣັຈງ ເຈລີມວົງຄົງ, ອິດາຮັດທີ່ ມຄືພຣະມ, ກຣວິກາ ບວັນເພື່ອ,

ຕາຣີມີ້ງ ແວ້ຍີ, ມູນຄໍາກຳລັດອິດລິດ ມາຮິນ, ຫ້າສີ ສາມະ, ອິດຣີ້ງ ມະລາ

ແລະ ອາລີຍະ ຕັ້ນຫຍຸງ

ອອກແບບປັກແລະຮູບເລີ່ມ:

ທັບຄະນະ ບຣັຈງ ຮັດຖານກສຸມກົງ ແລະ ວຽກຄົມໄມຕຣີພັນຍົງ

ກາພປະກອບ: ຍຸລືລົ້າ ມາຈະກະ

ພິສຸຈນ໌ອັກປະຊ: ບັນກາ ໄຂຍຮັກເງົງ ແລະ ອິດັກດີ ສທຳການການ

ພິມຝົດຮັກງົດທີ່ 1 ຈຳນວນ 1000 ເລີ່ມ ເດືອນຕຸລາຄົມ ພ.ສ.2552

ຈັດພິມພົດຍ: ບຣີ້ຫ້າ ພອງທອງເອນເຕອຣີໄພຣັສ ຈຳກັດ

ແລກປ່າເລື່ອນເຮັດວຽກນີ້ເກີຍກັບໜ້າສູງຕູ້ແລະເວົາວິພລເມືອງແປົງນັນ ໄດ້ທີ່

E-mail: takashikung_1@hotmail.com

thatsanavanh@fes-thailand.org

กล่าวนำ

ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองแบ่งปันของชาติ เพื่อเข้าไปสู่ส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคม มูลนิธิเฟริดริก เอเบร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung) จึงได้ร่วมมือกับองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ จัดโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองแบ่งปัน (Youth Active Citizenship Camps) ในปี 2551 ถึง 2552 ที่ผ่านมา

มูลนิธิเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกับเยาวชนและองค์กรในพื้นที่เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง จึงได้นำมาเรียบเรียงเป็น "หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบ่งปัน" (Guidelines on Youth Active Citizenship) อันจะเป็นประโยชน์ที่ต่อเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ องค์กรที่สนับสนุนโครงการ และผู้ที่สนใจในการประยุกต์ใช้หลักสูตรต่อไป

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบ่งปันฉบับนี้ เกี่ยวน้ำหนึ่งเดียวเป็น "แนวทางในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองแบ่งปัน" (Guidelines on Youth Active Citizenship) สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง ยกระดับทักษะที่จำเป็นต่อการเป็น "เยาวชนพลเมืองแบ่งปัน" (Youth Active Citizenship) translate และนำเสนอเป็น "แนวทางในการพัฒนาชุมชน" (Community Development) หลักสูตรประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ดังนี้

- ภาพรวมของหลักสูตร
- กระบวนการเยาวชนพลเมืองแบ่งปัน
- แนวทางการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้

มูลนิธิเฟริดริค เอเบิร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung) ขอขอบคุณ
เยาวชน ผู้ให้ภูมิใจต่อกัน และองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ที่ให้การสนับสนุน
โครงการ อันได้แก่ กองกิจการนักศึกษา คณะกรรมการสหศัลศ์ คณะกรรมการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้,
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, สำนักงานพัฒนาสังคมและ-
ความสัมพันธ์ของมนุษย์, มูลนิธิเพื่อนพญา, มูลนิธิรักษ์ป่าไทย, ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน
จังหวัดปัตตานี, ศูนย์ฟ้าใสจังหวัดยะลา, สมาคมมุขมูลสิลิมแห่งประเทศไทย,
องค์การบริหารส่วนตำบลสุคิริน จังหวัดนราธิวาส, องค์การบริหารส่วนตำบลควนโถน
จังหวัดสตูล, สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.), เครือข่ายภาคประชาชุมชนศึกษา
ปัญญาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ภาคใต้, กลุ่มเยาวชนบ้านอาสา, กลุ่มเยาวชนมูลนิธิ
ทรัพยากรเขียว, กลุ่มเยาวชนจากสภากา柢และเยาวชนจังหวัดปัตตานี, กลุ่มเยาวชนจาก
ศูนย์การศึกษานอกระบบ, กลุ่มเพื่อนผู้สูญเสีย และกลุ่มเยาวชนจาก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ทั่วไปเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชน ให้เป็นพลเมืองดีปั้นของชาติลีบ้า

អ្នកនិយោគទីរឿង ខេបេរីក
(Friedrich-Ebert-Stiftung)
ពុត្ញមាណ 2552

มูลนิธิฟรีดริค เอเบร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung)

ภูมิหลัง

มูลนิธิฟรีดริค เอเบร์ท เป็นสถาบันด้านการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่มีมุ่งแสวงหาผลกำไร ตั้งขึ้นตามที่ขอของนายฟรีดริค เอเบร์ท ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1925 โดยมีเดลันในแนวนิติและค่านิยมพื้นฐานแบบลังคอม-ประชาธิปไตย สันติวิชี ความเสมอภาคและความมุติธรรมทางลังคอม ถือว่าเป็นมูลนิธิการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศเยอรมัน มูลนิธิฯ ดำเนินการโดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากงบประมาณแผ่นดินรัฐบาลเยอรมัน ปัจจุบันมูลนิธิฯ มีสำนักงานดำเนินกิจกรรมในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 100 สำนักงาน ในประเทศไทย มูลนิธิฯ ได้เข้ามาดำเนินกิจกรรมทางด้านการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 โดยเป็นโครงการอยู่กับองค์กรสหประชาชาติ จนกระทั่งปี พ.ศ.2519 มูลนิธิฯ จึงได้ทำข้อตกลงเรื่องการดำเนินกิจกรรมของมูลนิธิฯ ในประเทศไทย กับรัฐบาลไทย ที่เรียกว่าบันทึกความเข้าใจ โดยได้ลงนามร่วมกับกรมวิเทศสัมภาร สำนักนายกรัฐมนตรี

วัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายในการดำเนินการของมูลนิธิฟรีดิริค เอแបร์ท ได้แก่

- สร้างเสริมความเป้าใจอันดีระหว่างหน้าหากาติ รวมทั้งความร่วมสือกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค
- ดำเนินกิจกรรมทางด้านการสร้างเสริมประชาธิปไตย สร้างเสริมสันติวิธี การจัดการศึกษาแบบเน้นการมีส่วนร่วมของคนทุกรุ่น齋บั้น รวมทั้งการให้การช่วยเหลือและร่วมสืบก้าบท่าห่วงงานต่างๆ ในประเทศไทย และต่างประเทศทั้งที่เป็นหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน
- ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาทั้งชาวเยอรมันและนักศึกษาต่างชาติ ที่มีความสามารถเป็นพิเศษ นักวิทยาศาสตร์และนักวิชากรรุ่นเยาว์ ที่มีผลงานเด่น
- ผลิตงานวิจัยทางวิชาการโดยอาศัยหน่วยงานต่างๆ ของมูลนิธิฯ และให้การสนับสนุนงานวิจัย ที่จัดทำโดยสถาบันวิชาการและวิทยาศาสตร์อื่นๆ
- สร้างเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ช่วยทำให้สังคมเกิดความเป็นปึกแผ่น

การดำเนินกิจกรรมในประเทศไทย

มูลนิธิฟรีดิริก เอเบร์ท เป้าหมายดำเนินงานในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ.2513 เมื่อองค์การสหประชาติได้เปิดสำนักงานประสานงานขึ้น มูลนิธิฯ ได้ให้การสนับสนุน และจัดการประชุมระดับในภูมิภาคนี้ให้ขยายครั้งใหญ่ในทวีปเอเชีย เรื่องปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมอันเกิดจากการพัฒนา มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งจากองค์การสหประชาติ หน่วยงานรัฐบาล และองค์กรเอกชนอื่นๆ จากการประชุมเหล่านี้ มูลนิธิฯ สามารถสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐบาล มหาวิทยาลัย ตลอดจน องค์กรเอกชน

ปัจจุบันกิจกรรมของมูลนิธิฯ ในประเทศไทย ครอบคลุมถึงด้านการศึกษา ผู้ใหญ่ งานวิจัยทางด้านพัฒนา การส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ ดำเนินงานในระบบทั้งหมด ในการประชุมทางวิชาการ ทัศนศึกษา และโครงการฝึกอบรมทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มเป้าหมายได้แก่ หน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชน ตัวอย่าง ที่เด่นๆ ได้แก่ การที่มูลนิธิฯ จัดและให้ทุนหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดสัมมนาด้านการบริหารงานส่วนท้องถิ่นหรือแรงงานสัมพันธ์

ขณะนี้มูลนิธิฯ กำลังสนับสนุนโครงการวิจัยทางด้านการพัฒนาในหลายหัวข้อ อาทิเช่น การบริหารงานส่วนท้องถิ่น แรงงานสัมพันธ์ การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

เพื่อเผยแพร่องค์กรและผลงานของโครงการต่างๆ ที่มูลนิธิฯ ให้การสนับสนุน มูลนิธิฯ ได้จัดพิมพ์หรือให้เงินทุนช่วยเหลือในการจัดทำสิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกด้วย

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว มูลนิธิฯ ยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อในประเทศไทย ที่มีกิจกรรมร่วมกับมูลนิธิฯ ทั้งยังให้ทุนแก่นักศึกษาไทย เพื่อไปศึกษาต่อในประเทศไทยอีกด้วย ตลอดจนให้ทุนแก่คณะหรือบุคคลที่สนใจเพื่อดูงานในเยอรมันและกลุ่มประเทศไทยสหภาพยูโรป และเพื่อเข้าร่วมการประชุมนานาชาติอีกด้วย

E-mail: info@fes-thailand.org
www.fes-thailand.org

สารบัญ

ภาพรวมของหลักสูตร

- ทำไม่ต้องจัดหลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน" 2
- หลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน" คืออะไร 5
- ใครสามารถใช้หลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน" 8
- จัดหลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน" ได้อย่างไร 11

กระบวนการเยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน

- ภาพรวมของกระบวนการเยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน 14
- ขั้นที่ 1 การทำงานเป็นทีม (Team Work) 16
- ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (Idea Sharing) 21
- ขั้นที่ 3 การเลือกประเด็น (Pick a Topic) 24
- ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (Explore more) 28
- ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (Plan and Take Action) 31
- ขั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (Evaluation and Improvement) 34

แนวทางการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้

- ข้อคิดเห็นล้าหัวรับวิทยากรในการนำหลักสูตรไปใช้ 37
- การสร้างความเข้าใจก่อนออกแบบโปรแกรม 39
- การออกแบบโปรแกรมตามหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแป๊ะปัน 41
 - ตัวอย่างโปรแกรมระยะสั้น
 - One Day Programme 43
 - Three Days Programme 44
 - Five Days Programme 47

สารบัญ (ต่อ)

● ตัวอย่างโปรแกรมระยะยาว	
■ Phase One	51
■ Phase Two	53
■ Phase Three	55
■ Phase Four	58
■ Phase Five	59

ภาคผนวก

● องค์ประกอบของภาคผนวก	61
● รายละเอียดโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองเนื้องแน่นปัน	62
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 1	65
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 2	69
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 3	75
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 4	77
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 5	78
■ โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแน่น ระยะที่ 6	82
● รายชื่อเยาวชนที่เข้าร่วมในกระบวนการขอโครงการ	83
● รายชื่อองค์กรที่มีส่วนร่วมในกระบวนการขอโครงการ	86
● บันทึกไว้ในความทรงจำ	90

การรวมของหลักสูตร

ทำไมต้องจัดหลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแข็งขัน"

ท่ามกลางสังคมมุ่คโลกวิวัฒน์ สื่อสารมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รายงานปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มีความรุนแรงขึ้น ทั้งปัญหาที่เยาวชนเป็นผู้กระทำและปัญหาที่เยาวชนถูกกระทำ รายงานสถานการณ์สังคมไทยว่าด้วยปัญหายouth พ.ศ. 2551: คนรุ่นใหม่กับการพัฒนา¹ ระบุว่า ในภาวะที่ลั่งคอมเต็มไปด้วยทางเลือกทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ เยาวชนจำนวนมากหันมาประกอบพฤติกรรมที่เพิ่มความเสี่ยงต่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่ การเสพสุราและของมีน์มา หรือการหากอาหารที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายเป็นประจำ รวมทั้งมีเยาวชนหลายคนที่หลงเหลือปลื้มกับวัตถุต่างๆ จนสามารถที่จะทำอะไรได้หลายอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุนั้น แม้ว่าจะต้องนำร่างกายเข้าแลกก็ตาม นอกจากนั้นที่น่าเป็นห่วงคือ ปัจจุบันเยาวชนมีเพศสัมพันธ์กันเร็วขึ้น สิ่งที่ตามมาก็คือการตั้งครรภ์ให้ยังรุ่นสตรีรวมทั้งการติดเชื้อเอชไอวีในหมู่เยาวชนที่มีเพศสัมพันธ์โดยมิได้ป้องกันก็สูงขึ้น เป็นต้น

ขณะเดียวกัน สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ก็ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความคิด และพฤติกรรมของเยาวชนในพื้นที่ โดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การสูญเสียบุคคลในครอบครัว ขาดพื้นที่ในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรทางการศึกษาได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวตกต่ำ เยาวชนจำนวนมากหนึ่งกลุ่มซึ่งให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หลงเข้าและเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นำไปสู่ความรุนแรง เป็นต้น

¹ <http://phatrasamom.blogspot.com/2009/07/2551-thailand-social-monitor-on-youth.html>

นอกจากราชบัณฑิตจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นแล้ว หลายฝ่ายมองว่าปัญหาความไม่สงบส่วนหนึ่งมาจากการล้มเหลวของเยาวชน บางกลุ่มจึงมีมารับการไว้วางใจ ส่งผลต่อวิถีชีวิต ขาดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการพัฒนาศักยภาพตนเอง ขาดความเมื่อยล้าและไม่ตระหนักรังคุมค่าของตนเอง

อย่างไรก็ตาม หากปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไข เยาวชนจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นตัวแทนกลุ่มเยาวชนที่รวมตัวกันเป็นอาสาสมัครสร้างสิ่งดีๆแก่สังคม เช่น

กลุ่มเยาวชนบ้านอาสาจังหวัดปัตตานี ได้สนับสนุนโครงการต่อองค์กรของรัฐ เพื่อนำเงินที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เที่ยวชมสวนสัตว์สงขลาและจัดกิจกรรมบริเวณชายหาดแหลมสีชลาก

กลุ่มเยาวชนเรือกอและจำลองจังหวัดราษฎร ได้รวมกลุ่มเยาวชนที่ว่างงาน ฝึกฝนการทำเรือกอและจำลอง พร้อมซักขาวเพื่อนๆ และช่วยถ่ายทอดทักษะ จนทำให้เยาวชนหลายคนที่ถูกมองว่าเป็นวัยรุ่นคิกกะโนง หันกลับมาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างอาชีพให้กับตนเองและอนุรักษ์สมบัติอันล้ำค่าของบุรุษฯ

กลุ่มเยาวชนศูนย์ฟ้าใสจังหวัดยะลา ได้รวมกลุ่มประสานงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว หญิงม่ายและลูกอีกสามคน ที่ไม่สามารถหาเลี้ยงชีพด้วยการตัดเก็บขยะไปขาย อีกทั้งลูกๆ ทั้งสามไม่มีหมายเลบัตรประจำตัว ทำให้ไม่ได้รับสิทธิ์ด้านการรักษาพยาบาล ด้วยความช่วยเหลือของกลุ่มเยาวชน ทำให้เด็กๆ ทั้ง 3 คน ได้รับสิทธิ์ด้านการรักษาพยาบาลจากรัฐ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ใหญ่อีกหลายคนจึงเชื่อว่าเยาวชนเป็นพลเมืองที่มีกำลังแบ่งปัน จะต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและยกระดับความสามารถอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งรวมไปถึงศักยภาพในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาของชุมชน

เข่นเดียวกับหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบ่งปัน ที่มีความเชื่อต่อการจัดหลักสูตร ว่า "เยาวชนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนได้ รวมทั้งสามารถนำตนเองและรักษาเพื่อนๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ การพัฒนาชุมชน ด้วยความสนใจ ด้วยความท้าทาย และด้วยพลังที่มีอยู่ในตนเอง"

ดังนั้น "การจัดหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบ่งปัน" จึงเป็นวิธีหนึ่งในการสร้าง ความเข้มแข็งของชาติ ด้วยการพัฒนาให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีของชาติ "พระราชนอกจาก เยาวชนจะเป็นอนาคตของชาติแล้ว เยาวชนยังเป็นพลเมืองที่สำคัญของชาติในปัจจุบัน อีกด้วย"

หลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแข็งขัน" คืออะไร

เยาวชน (Youth) หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ลิบแปดปีบริบูรณ์ถึง
ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์² (ตามความหมายในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและ
เยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550)²

พลเมือง (Citizen) หมายถึง หมู่คนที่เป็นของประเทศไทยโดยประเทศไทยนั่น
อีกนัยหนึ่ง พลเมือง แปลว่า กำลังของเมือง หมายถึง คนทั้งหมดซึ่งเป็นกำลังของประเทศไทย
ทั้งในทางเศรษฐกิจ การทหาร และอำนาจต่อรองกับประเทศไทยอื่น³

แข็งขัน (Active) หมายถึง ความคล่องแคล่ว
ความกระตือรือร้น
ความมีชีวิตปีศา

เยาวชนพลเมืองแข็งขัน (Youth Active Citizenship: YAC)
ในความหมายของหลักสูตรนี้ จึงหมายถึง "เยาวชนซึ่งเป็นกำลังของชาติ
ที่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และสามารถนำความรู้ ทักษะ⁴
และทัศนคติเชิงบวกไปใช้พัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งการคิด
การตัดสินใจ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ ด้วยพฤติกรรมประชาธิปไตย บนพื้นฐาน
ของการยอมรับความแตกต่าง"

² http://www.pre1.obec.go.th/Law/Phratchabanyat_Student2550.pdf

³ <http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?stcolumnid=1408&stissuid=2482&stcolcatid=2&stauthorid=19>

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแห่งปัจจุบัน (Guidelines on Youth Active Citizenship) มีจุดมุ่งหมายหลักคือ "เน้นให้เยาวชนพัฒนาตนเอง เพื่อนำตนเองเข้าไปสู่การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน" หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแห่งปัจจุบันจึงเน้น การลั่นเสียงและพัฒนากระบวนการ (Process) ใน 2 มิติ คือ

- กระบวนการจัดกิจกรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแห่งปัจจุบัน (Youth Active Citizenship Approach) เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้ และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการคิด การเขียน การปฏิบัติ การนำเสนอ เพื่อให้ได้ความรู้และประสบการณ์ หลังจากทำกิจกรรม

- ความสามารถในการกระบวนการ หมายถึง การปลูกฝังให้เยาวชนมีความสามารถในการคิดและปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นทักษะอัตโนมัติ (Automatic Skills)

หลักสูตรจึงเน้นการจัดกิจกรรมที่เยาวชนได้พัฒนาตนเอง โดยพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการนำไปใช้พัฒนาชุมชน ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและการคิด โดยการฝึกทักษะดังกล่าวจะสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาชุมชนหรือที่เรียกว่า "กระบวนการเยาวชนพลเมืองแม่น้ำ" (Youth Active Citizenship Approach) ประกอบด้วย 6 ขั้น ดังนี้

1. การทำงานเป็นทีม (Team Work)
2. การแลกเปลี่ยนความคิด (Idea Sharing)
3. การเลือกประเด็น (Pick a Topic)
4. การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (Explore More)
5. การวางแผนและการปฏิบัติ (Plan and Take Action)
6. การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (Evaluation and Implement)

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแม่น้ำ คือหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการนำไปใช้พัฒนาชุมชน โดยจัดกิจกรรมที่เน้นให้เยาวชนเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแม่น้ำ

โครงการณ์ใช้หลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแบงปัน"

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบงปันเรียบเรียงขึ้นเพื่อให้เยาวชนนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชน รวมทั้งสามารถนำตนเองและชักชวนเพื่อนๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน ด้วยความสนใจ ด้วยความท้าทาย และด้วยพลังที่มีอยู่ในตนเอง ดังนั้นเยาวชนสามารถนำหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบงปันไปใช้ใน 2 มิติ คือ

- **เยาวชนสามารถใช้หลักสูตรในการพัฒนาตนเอง (Self-Development)** สามารถตรวจสอบตนเองจากกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบงปัน เป็น ตนเองได้รับฝึกความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างเหมาะสมสมควรอีกไม่ ตนเองได้หาก้าวมุ่ลสหบสหสุนเดียงพอหรืออย่าง ตนเองจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกประเด็นปัญหาได้อย่างไร ตนเองได้คิดและเสนอความคิดเพื่อพัฒนาอย่างเหมาะสมสมควรอีก เป็นต้น

- **เยาวชนสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในฐานะ วิทยากรกระบวนการ (Facilitator)** เพื่อบ่มเพาะให้ เพื่อนๆ หรือน้องๆ เยาวชน ให้ เก็บความสำาคัญ ฝึกฝน และ ร่วมกันทำงานที่พลเมืองแบงปัน

นอกจานั้น ทุกคนที่สนใจสามารถนำหลักสูตรเยาวชนพลเมืองเป็นขันไปใช้ได้ เป็นครู บุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น-ชุมชน เป็นต้น โดยสามารถเลือกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและเยาวชน ให้แต่ละช่วงวัย แต่ยังคงแนวคิดในการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ การสอน ตามแนวทาง YAC Approach) อย่างตัวอย่าง ดังนี้

ครู สามารถนำหลักสูตรเยาวชนพลเมืองเป็นขันไปใช้ในการก้าับการสอน

- ระดับประถมศึกษา เช่น การสอนให้นักเรียนตระหนักที่จะเป็น พลเมืองเป็นขัน โดยให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม การอภิปราย ประเด็นปัญหาต่างๆ ของชุมชนในระดับที่นักเรียนเข้าใจ ให้นักเรียนกลับไปพูดคุยกับพ่อแม่และเพื่อนร่วมชั้น ก่อนที่ครอบครัว จะร่วมกันทำได้ในการพัฒนาชุมชน ให้นักเรียนประดิษฐ์ของ จักษณ์สุดเหลือใช้ ผลิตไปสู่กระบวนการรังสรรค์การไม่ลับบุหรี่ เป็นต้น ทั้งนี้ กิจกรรมที่ครูออกแบบจะต้องเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ การสอน ของเยาวชนพลเมืองเป็นขัน
- ระดับมัธยมศึกษา เช่น การสอนให้นักเรียนคิด อภิปราย ปฏิบัติ และนำเสนอโครงการงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การเขียนเรื่องความหรือพูดในที่สาธารณะ เรื่อง การพัฒนาชุมชนของฉัน เป็นต้น โดยกิจกรรมที่ครูจัดควรให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เลือกประดิษฐ์ ค้นหาข้อมูลเพื่อเตรียม ร่วมวางแผนและปฏิบัติ ประเมินผลและกระบวนการต่อไป
- ระดับอุดมศึกษา ง่ายต่อการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะสามารถ เชื่อมโยงกับทุกศาสตร์ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิด การพัฒนาชุมชนและเชื่อมโยงกับปีวิชาชีว

บุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในองค์กรของรัฐและเอกชน สามารถนำหลักสูตรไปใช้เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในประเทศไทยที่เยาวชนสนใจ หรือเข้าไปแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นจริงในชุมชน โดยผู้ใหญ่ มีหน้าที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทั้งพัฒนาความต้องการจำเป็น

ผู้ปกครอง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเต็มที่ เพราะผู้ปกครองสามารถนำสถานการณ์ที่พบในบ้านที่อยู่กับลูก มาใช้ในการปลูกฝังให้ลูกเป็นเยาวชนพลเมือง-แข็งขัน หรือทำกิจกรรมในวันหยุดที่ร่วมกันคิด ร่วมกันทำในครอบครัว ตามกระบวนการเรียนรู้อย่างส持续 ร่วมกับบุคคลในครอบครัว

ผู้นำห้องเรียน-ชุมชน สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาชุมชนตามกระบวนการเรียนรู้พลเมืองแข็งขัน นอกจากนั้นยังเป็นบุคคลสำคัญ ในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะบทบาทในการสนับสนุนเยาวชน ทั้งด้านทรัพยากร กำลังกายและกำลังใจ เพราะหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแข็งขันมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาของชุมชน ดังนั้นการจัดหลักสูตรนี้ในชุมชนจึงทำให้เห็นผลลัพธ์ของ การพัฒนาได้อย่างชัดเจน

จัดหลักสูตร "เยาวชนพลเมืองแป้งปัน" ได้อย่างไร

ตามที่ได้กล่าวว่า เยาวชนสามารถใช้หลักสูตรใน 2 มิติ คือ สามารถใช้หลักสูตรในการพัฒนาตนเอง (Self-Development) และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในฐานะ วิทยากร (Facilitator) ดังนั้น เพื่อให้บทบาทของวิทยากร มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง ทำความเข้าใจการจัดหลักสูตรเยาวชน พลเมืองแป้งปันและคุณลักษณะของ วิทยากร ดังนี้

ก่อนที่จะจัดหลักสูตร วิทยากรต้องอธิบายให้เยาวชนเข้าใจภาพรวมของ กระบวนการหลักสูตร (Guideline Process) เพราะการที่เยาวชนทุกคนเข้าใจ ภาพรวมของหลักสูตรจะช่วยให้การดำเนินงานในทุกขั้นเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ได้แก่

- การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุบงหาว่างผู้ใหญ่และเยาวชน
- ผู้ใหญ่จำเป็นต้องฟังและเรียนรู้จากเยาวชน
- สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานระหว่างการทำงาน

ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากร (Facilitator) รวมทั้งผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดกิจกรรมและกระบวนการที่เยาวชนเข้าใจได้ง่าย ต้องเตรียมการเป็นอย่างดี มีทักษะการฟังที่ดี และมีความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรม โดยมีหน้าที่สนับสนุนและแนะนำเยาวชนตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแข็งขัน (YAC Approach) ทั้ง 6 ขั้น รวมทั้งให้น้อมูลที่ทันสมัยและเป็นจริง เพื่อสร้างพลังในการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ

คุณลักษณะของวิทยากร (Facilitator) ควรเป็นดังนี้

- รับฟังเด็กและเยาวชนอย่างระมัดระวัง และฟังอย่างวิเคราะห์
- ให้ความจริงจังกับความคิดเห็นและประลับการณ์ของเด็กและเยาวชน
- มีความยืดหยุ่น
- เป็นคนเปิดเผยและเข้าถึงได้ง่าย
- ให้เวลา กับกระบวนการของหลักสูตร
- มีเทคโนโลยีในการแนะนำและกระตุ้นความสนใจ
- สามารถพิจารณาความต้องการของเด็กและเยาวชน
- มีอารมณ์ปานะและลุกสنانาน
- มีความอดทนอดกลั้น
- มีความคิดสร้างสรรค์
- มีความเป็นประชาธิปไตย
- จัดโอกาสให้กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้
- ให้ข้อมูลป้อนให้กับเด็กและเยาวชน
- แลกเปลี่ยนพลังความสามารถที่หลากหลายในกลุ่มเยาวชน
- สามารถแนะนำเยาวชนให้เรียนรู้จากความผิดพลาด

กระบวนการ เยาวชนพลเมืองแข็งขัน

ภาพรวมของกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบเป็นขั้น

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบบเป็นขั้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบเป็นขั้น (Youth Active Citizenship Approach: YAC Approach) ทั้ง 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำงานเป็นทีม (Team Work) กระบวนการจะเริ่มต้นด้วยกิจกรรมละลายพฤติกรรม (Ice Breaking) และกิจกรรมที่เน้นให้เกิดความร่วมมือในกลุ่ม (Cooperative Games) ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้อภิปรายร่วมกัน รวมทั้งเน้นให้เป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กิจกรรมที่วิทยากรจัดจะต้องสนุกสนาน เพื่อระบรรยายศาสตร์ และการเริ่มต้นการเรียนรู้ร่วมกันที่ดีจะเป็นประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนความคิดของเยาวชนในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (Idea Sharing) ในขั้นนี้ วิทยากรครั้งกิจกรรมเปิดโอกาสให้เยาวชนคิดและแลกเปลี่ยนความคิดประเดิ่นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน กระตุ้นให้เยาวชนทุกคนได้ร่วมกันอภิปรายที่มาของปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกันระหว่างการอภิปรายครัวเรือนจัดบันทึกประเดิ่นสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกประเด็นในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 การเลือกประเด็น (Pick a Topic) โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาจากการอภิปรายในขั้นที่ 2 เป็นประเด็นปัญหาหลักและปัญหารอง ในการเลือกประเด็นวิทยากรควรดูแลให้เยาวชนทุกคนร่วมกันตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (Explore More) หลังจากเยาวชนตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหาในชุมชนที่ต้องการร่วมมือกันแก้ไขแล้ว วิทยากรควรกระตุ้นให้เยาวชนคิดว่าประเด็นปัญหาที่เลือกมีข้อมูลมากน้อยแค่ไหน หรือยังต้องค้นหาข้อมูลเชิงประจักษ์เพิ่มเติม หากลืกสือหรือจากใคร ด้วยวิธีอะไร เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น การค้นหาข้อมูลในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต การสำรวจ หรือวิธีการอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งนี้ข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (Plan and Take Action) เยาวชนจะต้องนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อคิดวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย พร้อมเรียงลำดับ และเลือกวิธีที่สามารถปฏิบัติได้จริงและน่าจะเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการแก้ปัญหา สำหรับวิธีในการแก้ปัญหา มีหลากหลายวิธี เช่น จัดสื่อรณรงค์ในรูปแบบต่างๆ รวมกลุ่มเพื่อ yen จดหมายร้องเรียนถึงผู้บริหารองค์กรชุมชน จัดค่ายเยาวชนในชุมชน เป็นต้น เมื่อตัดสินใจเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งก็ต้องวางแผน เช่น เป็นโนโครการ รับสมัครกลุ่มเป้าหมาย จัดหาสถานที่ การสรุรห้าและใช้ทรัพยากร เป็นต้น เมื่อวางแผนเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงเวลาลงมือปฏิบัติ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (Evaluation and Implement) วิทยากรและเยาวชนต้องร่วมกันประเมินการดำเนินงานในทุกๆ ขั้น ของกระบวนการเบ่าวชนผลเมืองเบึงบัน สำหรับขั้นนี้ วิทยากรควรกระตุ้นให้เยาวชนประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ว่าเกิดผลสะท้อนกลับจากชุมชนอย่างไรบ้าง เยาวชนได้เรียนรู้อะไรบ้าง และจะทำอีกไร่เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้นในการปฏิบัติครั้งต่อไป สิ่งสำคัญคือจะทำอย่างไรให้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีความยั่งยืน

ขั้นที่ 1 การทำงานเป็นทีม (Team Work)

การทำงานของเยาวชนในกระบวนการเยาวชนพลเมืองเป็นขั้น (YAC Approach) ส่วนใหญ่อยู่บนพื้นฐานของ "การทำงานเป็นทีม" ดังนั้น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่เยาวชนจะต้องเรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ

นอกจากนั้น การอธิบายให้เยาวชนเข้าใจภาพรวมของกระบวนการหลักสูตร (Guideline Process) ก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมในขั้นนี้จึงกำหนดจุดประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนทำความรู้จักกันและกัน
2. เพื่อให้เยาวชนเข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการของหลักสูตร
3. เพื่อให้เยาวชนฝึกความคิดสร้างสรรค์ และได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกระหว่างการทำงาน
4. เพื่อให้เยาวชนฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม
5. เพื่อให้เยาวชนฝึกทักษะการฟัง และฟิกให้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิทยากรสามารถเลือกจัดกิจกรรมและเกมส์ที่ตนดัด ตามจุดประสงค์ข้างต้น แต่กิจกรรมที่เลือกต้องเหมาะสมกับเพศ วัย พัฒนาการ ลักษณะพิเศษของเยาวชน แต่ละกลุ่มและทรัพยากร ดังนั้นก่อนเริ่มกระบวนการ วิทยากรต้องศึกษาข้อมูล ของเยาวชนอย่างรอบคอบ ในหลักสูตรนี้จะไม่ยกตัวอย่างกิจกรรมและเกมส์ เพราะ วิทยากรควรเลือกจัดกิจกรรมและเกมส์ที่ตนเองดัด โดยความต้นด้วยเทคโนโลยีที่วิทยากรใช้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่นำไปสู่ความสนุกเพลิดเพลินและความตื่นเต้นของกระบวนการ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมและเกมส์ในขั้นนี้ควรครอบคลุม 3 ลักษณะ และมีแนวทางใน การจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมและเกมส์ที่สร้างความร่วมมือในทีม สิ่งสำคัญคือหลังจาก จัดกิจกรรมในลักษณะนี้ วิทยากรควรเปิดโอกาสให้เยาวชนร่วม อกบุรย เพื่อสะท้อนในประดิ่นต่อไปนี้

- อะไรมีสิ่งที่ช่วยให้ทีมประสบความสำเร็จ
- อะไรมีสิ่งที่ชัดขวางการทำงานเป็นทีม
- ในการทำงานของทีม เยาวชนแต่ละคนนำความสามารถ ของตนมาใช้อย่างไร

เมื่ออภิปรายร่วมกันแล้ว วิทยากรควรเน้นทักษะที่สำคัญของ การทำงานเป็นทีม เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแบ่งปัน การมีส่วนร่วม การประนีประนอม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เยาวชน ตระหนักร่วมกับการทำงานเป็นทีมคือเครื่องมืออันทรงพลังที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จ

2. กิจกรรมและเกมส์ที่เข้าไปให้เรียนรู้การแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม เช่น แต่ละคนมีความแตกต่าง จึงยากที่จะคาดเดาได้ว่าเยาวชนแต่ละคนจะแสดงอารมณ์อ комอย่างไรในระหว่างการทำงาน เนื่องจากอารมณ์ที่แสดงออกจะส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ในขั้นนี้จึงเป็นโอกาสเหมาะที่เยาวชนจะได้เรียนรู้การแสดงอารมณ์ในลักษณะที่หลากหลาย เช่น อารมณ์โกรธ กังวล กลัว เครว่า เปื่อย เหงา อับอาย และอารมณ์ดี เป็นต้น หลังจากจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ วิทยากรควรให้เยาวชนแต่ละคนได้สำรวจอารมณ์และการแสดงอารมณ์ของตนเองจากประสบการณ์ที่ผ่านมา พร้อมเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

อารมณ์	ลักษณะการแสดงที่เกิดขึ้น	พฤติกรรมที่ตนเองแสดงออก	เยาวชนคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร	ถ่ายทอดกลับไปได้จริงอย่างไร

ทั้งนี้วิทยากรควรใช้ความระมัดระวังในการอภิปราย จุดสำคัญคือ เน้นให้เยาวชนเข้าใจลักษณะเฉพาะของแต่ละคนที่มีความแตกต่าง และให้ทราบนักต่อการแสดงอารมณ์ของตนเอง อันจะส่งผลต่อความรู้สึกของผู้อื่น และส่งผลต่อบรรยากาศของการทำงานเป็นทีม

3. กิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในระหว่างร่วมกระบวนการ
เยาวชนพลเมืองเนื้องปั้น การที่เยาวชนทุกคนเข้าใจภาพรวมของหลักสูตร
และรู้สึกเป็นเจ้าของหลักสูตรคือลิ่งสำคัญ ดังนั้นหากเป็นไปได้
ควรเปิดโอกาสให้เยาวชน...

- ช่วยกันเสนอชื่อโครงการหรือชื่อที่จะใช้เรียกกลุ่มเยาวชนใน
ระหว่างทำกิจกรรม
- ช่วยกันเสนอความคาดหวังของการเข้าร่วมโครงการในการทำงานร่วมกัน
- ช่วยกันเสนอความคาดหวังของการเข้าร่วมโครงการและ
พยายามปรับความคาดหวังของเยาวชนให้สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของโครงการ
- ช่วยกันสรุปเป้าหมายของโครงการและภาพรวมของหลักสูตร
- ช่วยกันจัดกิจกรรมและกิจกรรมที่จะทำให้รู้จักและจำก่อนของสมาชิก
(หากเยาวชนยังไม่รู้จักกันมาก่อน)

หลังจากเสร็จกิจกรรมทุกปั้น วิทยากรและเยาวชนต้องร่วมกันประเมินผล เพื่อนำผลการประเมินมาพิจารณาว่าควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในปั้นนี้อีกหรือไม่ รวมทั้ง นำผลการประเมินไปประกอบการพิจารณาจัดกิจกรรมในปั้นต่อไป ตัวอย่างคำถาม สำหรับประเมินผลในปั้นที่ 1 มีดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดครอบคลุมจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่
2. ในการทำงานเป็นทีม เยาวชนได้เรียนรู้อะไร
3. กิจกรรมที่เยาวชนชอบมากและชอบน้อย คือกิจกรรมอะไร เพราะเหตุใด
4. เยาวชนได้รับปัจจัยความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเหมาะสมสมควรหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. เยาวชนแสดงความคิดเห็นโดยคล้อยตามเพื่อนหรือคล้อยตามวิทยากรหรือไม่
(ทั้งนี้เยาวชนควรมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น)

ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (Idea Sharing)

ขั้นที่ 2 ของกระบวนการเยาวชนผลเมืองเชิงขัน (YAC Approach) คือ การแลกเปลี่ยนความคิด มีจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนพูดถึงสิ่งที่รู้สึกกังวล (Concern) ในชุมชน
2. เพื่อให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นกับรายละเอียดของสิ่งที่เยาวชน อยากจะเปลี่ยนแปลงในชุมชน
3. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์

แม้ว่าจุดประสงค์ในขั้นนี้จะมีเพียง 3 ข้อ แต่เป็นสิ่งที่ทำทายลำห้บวิทยากร ในการกระตุ้นและให้เยาวชนทุกคนได้แสดงความคิด ประเด็นหลักของการแลกเปลี่ยน ความคิด คือ "สิ่งที่เยาวชนอยากระบลเปลี่ยนแปลงในชุมชน"

การตั้งค่าสถานะของวิทยากรในขั้นนี้มีความสำคัญมาก เพราะมืออาชีพต้อง คำตอบของเยาวชน ซึ่งคำตอบในขั้นนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของกิจกรรมที่เยาวชน จะต้องวางแผนและปฏิบัติจริง ดังนั้นวิทยากรไม่ควรใช้คำถามซ้ำๆ นำเยาวชน เป็น ชุมชน เกิดปัญหาเล็กหรือไม่ ชุมชนเกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เป็นต้น คำถาม ขั้นนำของวิทยากรอาจทำให้เยาวชนเกิดกรอบทางความคิด จากประสบการณ์พบว่า เยาวชนล้วนใหญ่ลือกประเด็นปัญหาตามค่าธรรมนิ่งนำของวิทยากร เยาวชนไม่ได้ลือก ประเด็นและแลกเปลี่ยนความคิดจากสิ่งที่เยาวชนอยากระบลเปลี่ยนแปลงในชุมชน

วิทยากรส่วนใหญ่คิดว่าการใช้คำตามอย่างกว้างอาจทำให้เยาวชนตอบคำถามได้ยาก หรือถ้าได้คำตอบบึ้งยากต่อการจัดลำดับความสำคัญ จึงใช้คำถามแบบขึ้นนำ ซึ่งบัดແย়ংกับแนวคิดของหลักสูตรที่เน้นให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้ความคิดเชิงบทต่อ กระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาชุมชน ดังนั้น การถามคำถามอย่างกว้างว่า "ลิ่งที่เยาวชนอยากระเปลี่ยนแปลงในชุมชนคืออะไร" คำตอบของเยาวชนอาจทำให้เห็นปัญหาทั้งหมดในชุมชนที่ซื้อเจน โดยบางคำตอบของเยาวชนอาจอยู่เหนือความคาดหมายของผู้ใหญ่ ดังนั้นวิทยากรควรเริ่มต้นใช้คำถามอย่างกว้าง จากนั้นจึงเจาะลึกจากคำตอบของเยาวชน และต้องไม่ลืมว่ากิจกรรมในนั้นจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของกิจกรรมที่เยาวชนจะต้องวางแผนและปฏิบัติจริง

ก่อนที่จะตั้งคำถามกับเยาวชน วิทยากรควรกระตุ้นให้เยาวชนตระหนักรถ คุณค่าและพลังของตนเอง โดยการใช้คำพูด เพลง หรือเสียงดนตรี เป็นตัวอย่างเพลงของ YIY ตอนหนึ่งที่ว่า...

"ฉันเองที่จะเปลี่ยนแปลงโลกเรา
ฉันเองฉันจะทำอะไรให้เป็น
ฉันเองจะทำโลกนี้ให้สวยงาม
ฉันเองจะเดินตามฝัน จะพาเอื้อไปให้ถึงวันนั้น
ด้วยมือฉันเอง และเราจะเดินไปด้วยกัน"

การจัดกิจกรรมเพื่อให้เยาวชนแลกเปลี่ยนความคิด อาจใช้กลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยเป็นอย่างกับวิชาการณ์ภูมิของวิทยากร โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มใหญ่ วิทยากรตั้งคำถาม โดยให้เยาวชนเขียนคำตอบลงบนกระดาษของตนที่ทุกคนในกลุ่มสามารถมองเห็นและสามารถแสดงความคิดจากกระดาษได้ น้อดีของกลุ่มใหญ่คือเยาวชนจะทราบความคิดของทุกคนในกลุ่ม โดยมีเวลาไม่นานมากนัก (สูงสุดประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง เพื่อมากกว่านี้อาจทำให้เยาวชนเบื่อ) ไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์มากมาย อย่างไรก็ตาม อาจเกิดปัญหาว่า เยาวชนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่

2. การแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มเยาวชน วิทยากรตั้งคำถาม โดยให้เยาวชนเขียนคำตอบลงบนกระดาษการ์ดแผ่นเล็ก ซึ่งจะเขียนจำนวนกี่แผ่นก็ได้ตามที่เยาวชนต้องการ จากนั้นติดกระดาษการ์ดแผ่นเล็กของทุกคนในกลุ่มลงบนกระดาษโพลีสเตอร์ แล้วแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มอยู่ แต่ละกลุ่มสามารถนำเสนอในกลุ่มใหญ่ ด้วยกระดาษโพลีสเตอร์ หรือใช้การเวียนกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด หรือให้เยาวชนแต่ละคนได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดอย่างอิสระ ข้อดีของกลุ่มอยู่คือ เปิดโอกาสให้เยาวชนแลกเปลี่ยนความคิดได้มากกว่ากลุ่มใหญ่ อย่างไรก็ตามการแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มใหญ่อีกครั้ง นอกจากรูปแบบนี้อาจใช้เวลานาน เพราะต้องแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มใหญ่ นอกจากรูปแบบนี้ อาจต้องใช้อุปกรณ์หลายอย่าง เช่น กระดาษการ์ดแผ่นเล็ก ปากกาмар์คเกอร์ กาว กระรอก และกระดาษโพลีสเตอร์ เป็นต้น

หลังจากเสร็จกิจกรรมวิทยากรและเยาวชนต้องร่วมกันประเมินผล สำหรับในขั้นที่ 2 มีตัวอย่าง 다음과เดียวกับการประเมินผลดังนี้

1. เยาวชนทุกคนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมหรือไม่ เพราเหตุใด
2. เยาวชนรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมในขั้นนี้
3. กิจกรรมที่จัดกระตุ้นให้เยาวชนได้สนใจและแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มหรือไม่ เพราเหตุใด
4. กิจกรรมที่จัดทำให้เยาวชนเกิดความเครียดหรือไม่ เพราเหตุใด

ขั้นที่ 3 การเลือกประเด็น (Pick a Topic)

ในขั้นที่ 3 ของกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบนี้ (YAC Approach) เยาวชนต้องเลือกประเด็นปัญหาในชุมชนที่ต้องการแก้ไข จากทุกประเด็นที่ได้แลกเปลี่ยน ความคิดในขั้นที่ 2 โดยมีจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนร่วมกันเลือกประเด็นปัญหาในชุมชนที่ต้องการแก้ไข
2. เพื่อให้เยาวชนสามารถอภิปรายประเด็นปัญหาร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์

เยาวชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหา เพราะจะช่วยให้เยาวชนทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของกระบวนการ นั่นไม่ได้หมายความว่ากิจกรรมไม่ต้องดำเนินการใดๆ ในขั้นนี้ บทบาทของวิทยากรคือการตั้งให้เยาวชนนำกันคิดว่าประเด็นใดสำคัญและประเด็นใดที่ต้องการนำเสนอแก่ปัญหาด้วยการปฏิบัติจริง การเลือกประเด็นมีแนวทางในการจัดกิจกรรม 2 ขั้น ดังนี้

1. **การอภิปราย** การแลกเปลี่ยนความคิดในขั้นที่ 2 ทำให้ได้ประเด็นที่หลากหลาย มากต่อการเลือกประเด็น การอภิปรายประเด็นปัญหาอย่างลึกซึ้งเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะช่วยให้เยาวชนวิเคราะห์ได้ว่า "ประเด็นใดบ้างที่เกี่ยวข้องกัน เพราะเหตุใด" จากนั้นให้นำประเด็นที่เกี่ยวข้องกันมาจัดกลุ่มให้เหลือประเด็นปัญหาหลักประมาณ 6-8 ประเด็น
2. **การเลือกประเด็น** สามารถใช้วิธีที่หลากหลายในการเลือกประเด็น ปัญหา วิทยากรควรให้เยาวชนคิดวิธีเลือกประเด็นด้วยตนเองโดยอภิปรายว่าควรใช้วิธีใดในการเลือกประเด็น แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อด้อยอย่างไร ตัวอย่างวิธีที่สามารถใช้เลือกประเด็น ได้แก่

**การปิด เปี้ยนประเด็นที่จัด
กลุ่มไว้ลงบนกระดาษ
โปสเทอร์ โดยให้เยาวชน
แต่ละคน ทำเครื่องหมายปิด^{*}
หลังประเด็นที่ตนเห็นว่า
สำคัญมาก (อาจกำหนดให้แต่
ละคน สีลักษณะ 2-3
ประเด็น) เมื่อทุกคนทำ
เครื่องหมายปิดแล้ว ให้
ตัวแทนเยาวชนนับความถี่
ประเด็นได้มีความถี่มากที่สุด
คือประเด็นที่กลุ่มตัดสินใจ
เลือก**

การลงคะแนน ทำได้หลายวิธี
 เช่นการปิดที่ได้ยกตัวอย่าง
ไว้ข้างต้น เป็นวิธีหนึ่งใน
การลงคะแนนแบบกัน หรืออาจ
ใช้การลงคะแนนลับ ซึ่งต้อง^{*}
เตรียมบัตรลงคะแนน และ
กล่องลับหรือหอยอนบัตร

**การจัดลำดับ เปี้ยนประเด็นที่
จัดกลุ่มไว้ลงบนกระดาษ
โปสเทอร์ การจัดลำดับจะต้อง^{*}
ใช้เกณฑ์ เช่น เป็นประเด็น^{*}
ที่ร้ายแรง เป็นประเด็นของ
ส่วนรวม เป็นประเด็น^{*}
ที่เยาวชนสนใจแก้ปัญหา^{*}
เป็นต้น แต่ละเกณฑ์^{*}
อาจประเมินโดยกำหนดช่วง^{*}
คะแนน 1 ถึง 5 เสื้อขาวกันให้^{*}
คะแนนครบทุกเกณฑ์แล้วให้^{*}
รวมคะแนนในแต่ละประเด็น^{*}
ประเด็นใดที่มีคะแนนลูกสุดคือ^{*}
ประเด็นที่กลุ่มตัดสินใจเลือก**

**การเลือกประเด็นจากการ
แสดงความคิดที่สอดคล้องกัน**
อาจเกิดขึ้นได้ยาก อย่างไรก็
ตามระหว่างการอภิปรายของ
เยาวชนอาจนำไปสู่การแสดง
ความคิดที่สอดคล้องกัน
เกี่ยวกับประเด็นที่กลุ่มคิดว่า^{*}
สำคัญที่สุด จึงไม่จำเป็นต้องใช้^{*}
วิธีการลงคะแนน ในกรณีนี้^{*}
ทำให้ทุกคนรู้สึกพอใจกับ^{*}
ประเด็นที่เลือก (win-win
situation)

การเลือกประเด็น เป็นขั้นที่มีความละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของเยาวชน เพราะเยาวชนบางคนอาจรู้สึกไม่พอใจเนื่องจากประเด็นที่ตนเสนอไม่ถูกเลือก ถ้าหั่ง การเลือกประเด็นควรอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงด้วย ดังนั้นเยาวชนอาจเกิดความขัดแย้งภายในใจระหว่างความคิดของตนกับพื้นฐานความเป็นจริง ด้วยเหตุ- ดังกล่าว กิจกรรมในขั้นนี้อาจทำให้เยาวชนรู้สึกเครียด วิทยากรจึงต้องใช้เทคนิค ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเลือกประเด็นและสร้างการเรียนรู้ให้เยาวชน ได้แก่

1. วิทยากรสามารถช่วยเยาวชนตั้งคำถามเพื่อการอภิปราย เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในประเด็นที่เยาวชนกำลังอภิปรายคืออะไร ใครเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวเยาวชนคิดว่ามีความร้ายแรงแค่ไหน เป็นต้น
2. ในขั้นนี้วิทยากรสามารถสอดแทรกการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาริบัติโดยและหน้าที่พลเมือง เช่น หน้าที่ในการลงคะแนน การพิจารณาเลือกประเด็น ด้วยเหตุผลส่วนตัวหรือไม่เหตุผลของส่วนรวมประกอบ การยอมรับผลการลงคะแนน เป็นต้น

3. วิทยากรควรสร้างบรรยากาศที่สัมฤทธิ์สนาณในการเลือกประเด็น เป็นห้ามการลงคะแนนให้ลับอาจจัดคุ้หาลงคะแนนเหมือนการเลือกตั้งจริง หรือวิทยากรอาจใช้กิจกรรมและเกมส์ที่สัมฤทธิ์สนาณประกอบการลงคะแนนแบบเปิดเผย เป็นต้น
4. ในขั้นนี้อาจมีการแสดงความคิดร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเยาวชน ดังนั้นวิทยากรควรควบคุมสถานการณ์อย่างระมัดระวัง เพื่อให้ทุกฝ่ายรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน
5. วิทยากรต้องวางแผนการจัดกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา และมั่นใจว่าเยาวชนทุกคนเข้าใจกระบวนการทุกขั้นที่ผ่านมา และกระบวนการที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนไป

การประเมินผลกิจกรรมในขั้นที่ 3 การเลือกประเด็น มีตัวอย่างคำถาม สำหรับการประเมินผล ดังนี้

1. เยาวชนเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาอย่างไร ใครเป็นคนตัดสินใจเลือกวิธีการที่ใช้เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา (วิทยากรหรือเยาวชน)
2. วิธีการที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. วิทยากรหรือผู้ใหญ่สร้างอิทธิพลต่อการเลือกประเด็นของเยาวชนหรือไม่
4. เยาวชนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ในระหว่างการร่วมกิจกรรม เยาวชนเกิดความเครียดหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (Explore more)

เมื่อยouth เลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้แล้ว ขั้นต่อไปของกระบวนการเยาวชนพลเมืองเป็นขั้น (YAC Approach) คือการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เป็นขั้นที่มีความสำคัญต่อเยาวชน และท้าทายความสามารถของวิทยากร เพราะวิทยากรอาจทราบข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่เยาวชนต้องการแล้ว แต่ต้องอุดหนาที่จะไม่บอกสิ่งเหล่านี้แก่เยาวชน เนื่องจากหลักสูตรนี้เน้นพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นเยาวชนพลเมืองเป็นขั้น (Youth Active Citizenship) ซึ่งทักษะในการค้นหาข้อมูลและการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ คือทักษะสำคัญที่เยาวชนพลเมืองเป็นขั้น ต้องเรียนรู้

ดังนั้นวิทยากรจึงเป็นผู้สอนที่บันทึกเยาวชนตามความจำเป็น ไม่ใช่เป็นผู้นำในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม กิจกรรมในการค้นหาข้อมูล-เพิ่มเติมมีจุดประสงค์ ดังนี้

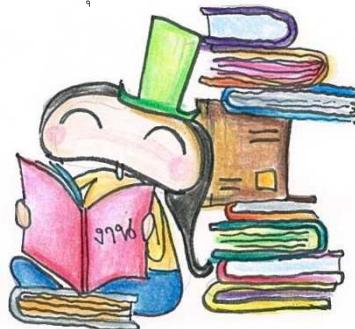
1. เพื่อให้เยาวชนวางแผนว่าการค้นหาข้อมูลอะไรเพิ่มเติม และจะค้นหาข้อมูลนั้นได้อย่างไร
2. เพื่อให้เยาวชนได้ฝึกทักษะการค้นหาข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อให้เยาวชนอภิปรายร่วมกันถึงลิสต์ที่ได้เรียนรู้จากการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

ลำดับขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม มีแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังนี้

- การวางแผนเพื่อค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม วิทยากรอาจใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนวิเคราะห์ก่อนที่จะวางแผน เช่น

1. จากประเด็นที่เยาวชนเลือกข้อมูลอะไรที่เยาวชนมีแล้ว?	2. จากประเด็นที่เยาวชนเลือกข้อมูลอะไรที่เยาวชนต้องการเพิ่มเติม?
3. ควรสามารถให้ข้อมูลที่ต้องการหรือสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากแหล่งใด?	4. ลิงก์ที่เยาวชนต้องทำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการคือ... (เรียงตามลำดับ)

วิทยากรอาจให้เยาวชนแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มอยู่ก่อน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ทุกคนได้อภิปราย โดยอภิปรายคำถามที่ 1-3 ก่อน แล้วจึงร่วมกันตอบคำถามในข้อ 4 ซึ่งต้องเน้นให้เยาวชนคิดอย่างครอบคลุม เช่น จะเดินทางไปยังแห่งข้อมูลได้อย่างไร หากต้องไปสัมภาษณ์จะถามคำถามอะไร เยาวชนจะบันทึกข้อมูลด้วยวิธีใด และเยาวชนจะวางแผนการใช้ข้อมูลอย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้หากเยาวชนมีความคิดที่หลากหลาย วิทยากรต้องกระตุ้นให้เยาวชนเลือกความคิดที่เหมาะสมที่สุด

2. การค้นหาข้อมูล วิทยากรมีบทบาทสนับสนุนให้การค้นหาข้อมูลของเยาวชนประสบความสำเร็จ วิทยากรต้องระมัดระวังและสั่งใจว่า เยาวชนแสดงบทบาทของตนโดยวิทยากรไม่ได้เป็นผู้ชี้นำ
3. การนำเสนอข้อมูล เมื่อยาวชนค้นหาข้อมูลครบถ้วนแล้ว วิทยากรควรตั้งคำถามกับเยาวชนว่าจากการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เยาวชนได้เรียนรู้อะไร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศให้ทุกคนในกลุ่มทราบ

หลังจากเสร็จกิจกรรมในขั้นนี้ วิทยากรและเยาวชนควรให้ความสำคัญ กับการประเมินผลเป็นพิเศษ เนื่องจากผลการประเมินจะต้องนำไปปิดจารณาว่า ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ และเยาวชนทุกคนเป้าใจข้อมูลสารสนเทศที่มีเพียงใด การประเมินผลในขั้นนี้จึงสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการวางแผนและ การปฏิบัติในขั้นต่อไป ตัวอย่างคำถามล้ำหน้าที่ประเมินผลในขั้นที่ 4 มีดังนี้

1. เปรียบเทียบจำนวนข้อมูลสารสนเทศที่เยาวชนมีก่อนและหลังจาก การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าเพิ่มขึ้นเพียงใด
2. เยาวชนมีข้อมูลสารสนเทศเพียงพอหรือไม่
3. เยาวชนมีวิธีในการประสานงานข้อมูลสารสนเทศอย่างไร (เช่น จากการสัมภาษณ์บุคคล การติดต่อบอกข้อมูลจากสถาบัน เป็นต้น)
4. อะไรคือปัจจัยที่eddavaangหรือไม่สามารถทำให้เยาวชนค้นหาข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติมได้
5. เยาวชนรู้สึกอย่างไรเมื่อต้องไปขอข้อมูลสารสนเทศจากบุคคล รวมทั้ง ค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (Plan and Take Action)

กล่าวได้ว่า การวางแผนและการปฏิบัติ เป็นขั้นที่น่าตื่นเต้นที่สุด ในกระบวนการเยาวชนพลเมืองแข็งขัน (YAC Approach) เพราะกิจกรรมในขั้นนี้ เยาวชนต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ต้องแลกเปลี่ยนความคิด ต้องเข้าใจประเทศนับถ้วน ที่เลือกอย่างลึกซึ้ง และต้องใช้มูลสารสนเทศประกอบการวางแผนอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปปฏิบัติจริง โดยการจัดกิจกรรมในขั้นนี้ได้กำหนดดูดประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนวางแผนการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้เยาวชนได้นำแผนไปปฏิบัติจริง
3. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์

การดำเนินกิจกรรมในขั้นนี้ เยาวชนต้องวางแผนและการปฏิบัติจริงเพื่อพยายาม แก้ปัญหาในชุมชน ผลกระทบทางบวกที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการร่วมแก้ปัญหาของ เยาวชน จึงเป็นผลลัพธ์ (Outcome) ของกระบวนการเยาวชนพลเมืองแข็งขัน ขณะเดียวกัน เยาวชนแต่ละคนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเยาวชนพลเมืองแข็งขัน (YAC) ศึกษาและทดลอง ของกระบวนการ ดังนั้นกิจกรรมในขั้นนี้จึงแสดงให้เห็น ผลลัพธ์และผลลัพธ์ของกระบวนการ แม้ว่าการจัดกิจกรรม ยังไม่ครบตาม กระบวนการเยาวชนพลเมืองแข็งขัน (YAC Approach)

ความสำเร็จในการแก้ปัญหาของชุมชนจะทำให้เยาวชนรู้สึกคุ้มค่ากับความ พยายามและเวลาที่เสียไป ซึ่งจะช่วยเสริมแรงและเพิ่มกำลังใจให้กับเยาวชน วิทยากรจึง ควรให้รางวัลและชื่นชมอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นโอกาส ที่วิทยากรต้องหยิบยกมาเป็นบทเรียนและประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเยาวชน

กิจกรรมในขั้นนี้มี 2 ลักษณะ คือ การวางแผนเพื่อปฏิบัติ และการปฏิบัติ ตามแผนที่กำหนดไว้ มีแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การวางแผนเพื่อการปฏิบัติ วิทยากรสามารถใช้คำตาม เพื่อช่วยให้เยาวชนวางแผนการปฏิบัติตามอย่างรอบคอบ ได้แก่
 - ทบทวนร่วมกันอีกครั้งว่าอะไรคือปัญหาที่ต้องการแก้ไข
 - เยาวชนต้องการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลสารสนเทศอะไร และใช้วิธีใดในการให้ข้อมูลสารสนเทศ
 - กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้ข้อมูลสารสนเทศคือใคร และวิถีการดำเนินการที่สำคัญที่สุด
 - เยาวชนจะให้ข้อมูลสารสนเทศกับกลุ่มเป้าหมายอย่างไร หรือสามารถใช้กลุ่มเป้าหมายได้อย่างไร
 - เยาวชนต้องการให้การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จเมื่อใด
2. การปฏิบัติ กิจกรรมที่เยาวชนสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ได้แก่ การผลิตโปสเตอร์รณรงค์ การรวมกลุ่มเยี่ยนจดหมาย-ร้องเรียน การเล่นละครที่นุ่น การวาดภาพ การพูดหน้าเส้าอง การแจกใบปลิว การผลิตหนังสือพิมพ์ การจัดรายการวิทยุ การประชุม การล้มม่าน การฝึกอบรม การเยี่ยมมองค์กรชุมชน การแสดงศิลปะงานครรภ์ การเดินรณรงค์ ฯลฯ ในขณะที่บางกิจกรรมสามารถแก้ปัญหาได้โดยตรง เช่น การเยี่ยมและดูแลผู้สูงอายุ การช่วยกันสร้างสนามเด็กเล่น การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

ตัวอย่างคำถามเพื่อการประเมินผลกิจกรรมในปั้นที่ 5 การวางแผน
และการปฏิบัติ มีดังนี้

1. เยาวชนวางแผนได้ชัดเจนหรือไม่ อย่างไร
2. เยาวชนทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. โครงการกลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่เยาวชนเลือกจัดกิจกรรม
4. เยาวชนใช้กิจกรรมอะไรในการแก้ปัญหาของชุมชน
5. หลังจากเยาวชนจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายมีปฏิริยาตอบสนองอย่างไร

ขั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (Evaluation and Improvement)

การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการเยาวชนพลเมืองเชิงขัน (YAC Approach) ถูกออกแบบเพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนสะท้อนความคิดต่อสิ่งที่ปฏิบัติผ่านมา รวมทั้งประเมินทักษะและความสามารถที่ได้ฝึกอบรม ประเมินลิ่งที่เยาวชนชอบและสิ่งที่เยาวชนคิดว่าควรปรับปรุงสำหรับโอกาสได้ปฏิบัติอีกครั้ง ขั้นนี้จึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้เยาวชนเห็นประโยชน์ของหลักสูตรและกระบวนการที่ผ่านมาก้าวต่อตอนหนึ่งและต่อผู้อื่น วิทยากรจึงควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกของแต่ละคน ซึ่งอาจแตกต่างกัน โดยมีดุลประสมคุณในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการที่ผ่านมา
2. เพื่อให้เยาวชนประเมินกิจกรรมและผลกระทบจากการปฏิบัติของเยาวชน
3. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมในปั้นนี้ต้องมีความสนุกสนาน วิทยากรต้องใช้เทคนิคและคำพูดที่ทำให้เยาวชนรู้สึกเป็นกันเอง วิทยากรอาจจัดกิจกรรมที่สามารถประเมินผลไปในตัวหรือมองเห็นได้ เช่น การจัดกิจกรรมปั้นนี้ ได้แก่

1. จากการเข้าร่วมหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบบปั้น เยาวชนได้เรียนรู้อะไร
2. เยาวชนรู้สึกสนุกสนานหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. เยาวชนรู้สึกถึงความแตกต่างของตนเอง ก่อนและหลังเข้าร่วมหลักสูตร เยาวชนพลเมืองแบบปั้น หรือไม่ ในเรื่องใด อย่างไร
4. ปั้นได้ในกระบวนการการเยาวชนพลเมืองแบบปั้น (YAC Approach) ที่เยาวชนทำได้ดี
5. เยาวชนได้เรียนรู้ทักษะอะไร หรือทักษะอะไรที่เยาวชนพัฒนาขึ้นบ้าง
6. เยาวชนคิดว่าจะเข้าร่วมกระบวนการการเยาวชนพลเมืองแบบปั้นอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวคิดในการประเมินผลกิจกรรมปั้นที่ 6 สำหรับวิทยากร มีดังนี้

1. กิจกรรมที่วิทยากรออกแบบมีความเหมาะสม และเยาวชนสามารถร่วมแสดงความคิดได้่ายหรือไม่
2. วิทยากรได้ถูกค่าความปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความคิด และให้เยาวชนร่วมกันสร้างเกณฑ์ที่สามารถวัดผลได้ เพื่อประเมินความสำเร็จของหลักสูตรหรือไม่
3. วิทยากรมีใจหรือไม่จริงๆ ได้สร้างความมั่นใจในตนเองให้กับเยาวชนอย่างเหมาะสม
4. ถ้าการให้ข้อมูลป้อนกลับกับเยาวชนรายบุคคลมีความเหมาะสมกว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับในกลุ่มใหญ่ วิทยากรจะทำอย่างไร และควรทำเมื่อใด
5. บทบาทของวิทยากรที่สนับสนุนเยาวชนอย่างสร้างสรรค์ ในการจัดหลักสูตรนี้คืออะไร

แนวทาง
การนำ
หลักสูตร
ไป
ประยุกต์ใช้

ข้อคำนึงสำหรับวิทยากรในการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเยาวชนพลเมืองเป็นข้อบังคับ ("Guidelines on Youth Active Citizenship") "มุ่งเน้นให้เยาวชนสามารถนำตนเองและปัจจัยแวดล้อมเพื่อนๆ เป้าไปสู่ส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน ด้วยความสนใจ ด้วยความท้าทาย และด้วยพลังที่มีอยู่ในตัวเอง" ดังนั้น กระบวนการส่วนใหญ่ของหลักสูตรนี้จึงถูกกำหนดโดยเยาวชน เป็นไปได้ยากที่วิทยากรจะคาดเดาและออกแบบกิจกรรมทั้งหมด ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองเป็นข้อบังคับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตร แต่ยังคาดเดาได้ยากก็ยังท้าทายสำหรับวิทยากรที่จะต้องเตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ โดยมีข้อคำนึงสำหรับวิทยากรในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1. เปื่อมั่นใจความคิดของเยาวชน และเปื่อมั่นว่าเยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน
2. เตรียมการและให้การสนับสนุน ไม่ว่าเยาวชนเลือกที่จะแก้ปัญหาในชุมชนด้วยวิธีใดก็ตาม
3. เตรียมการและให้การสนับสนุน ไม่ว่าเยาวชนเลือกประดิษฐ์ปัญหาใดก็ตาม
4. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นให้เยาวชนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. เรียนรู้ร่วมกับเยาวชนได้อย่างเท่าสม ให้ระหว่างการทำงาน
6. ให้กำลังใจและกระตุ้นความสนใจเมื่อยouthเริ่มรู้สึกเบื่อหรือท้อแท้

7. เนื่องร้อยร้าวในกลุ่มเยาวชน เนื่องจากเกตเท็นกลุ่มเยาวชนเริ่มมีความไม่เข้าใจกันและกัน
8. ไม่เมืองที่มีผลทางความคิดต่อเยาวชน และสามารถจัดอิทธิพลทางความคิดจากผู้ใหญ่คนอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อเยาวชนในการเลือกประเด็นปัญหา
9. เน้นการปฏิบัติบทบาทของผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มากกว่าการเป็นผู้สอน (Instructor) หรือเป็นผู้ชี้นำเยาวชน (Leader)
10. มีทรัพยากรที่จะสนับสนุนเยาวชนและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการจัดหลักสูตรอย่างเพียงพอ (คง, เวลา, งบประมาณ, วัสดุอุปกรณ์ ฯ)

การสร้างความเข้าใจก่อนออกแบบโปรแกรม

ในการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ สิ่งที่วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ต้องทำคือการออกแบบโปรแกรม แต่ก่อนที่จะออกแบบโปรแกรม วิทยากรควรสร้างความเข้าใจแนวคิด "พุทธิพิสัยหรือพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสติปัจฉนิชา" (Cognitive Domain)⁴ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย 6 ระดับ เรียงลำดับจากระดับการรับรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับที่สูงขึ้นไป ได้ดังนี้

1. **ความรู้หรือความจำ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเก็บรักษาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกลึกลับนั้นได้ เมื่อต้องการ เปรียบดังเทปบันทึกเสียงหรือวิดีโอทัศน์ที่สามารถเก็บเสียงและภาพของเรื่องราวต่างๆ ได้ สามารถเปิดฟัง หรือ ดูภาพเหล่านั้นได้ เมื่อต้องการ
2. **ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension)** หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญของสิ่งใด้ และสามารถแสดงออกมากในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือ การกระทำการอื่นๆ
3. **การนำไปปรับใช้ (Application)** หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ จึงจะสามารถนำไปใช้ได้

⁴

<http://gotoknow.org/blog/education-no-teaching/173824>

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการคิดหรือแยกแยะเรื่องราวลึกต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวมส่วนต่างๆ เข้าเป็นเรื่องรวมเดียวทันท่วงที่ระบบ เพื่อให้เกิดลิ่งใหม่ ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดของมาให้ผู้อื่น เนื้อใจได้ง่าย การกำหนดความต้องการตามที่ต้องการ หรืออาจจัดเก็บความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมที่น่าสนใจรูปแบบหรือแนวคิดใหม่
6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินติราคานี้ หรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่างๆ ออกแบบให้เป็นรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมซึ่งอาจเป็นไปตามเกื้อหนากริโนเรืองน้ำ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่ลังคอมยอดรับก็ได้

การออกแบบโปรแกรมตามหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแข็งขัน

การออกแบบโปรแกรมตามหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแข็งขัน จะนำเสนอไว้เป็นตัวอย่างใน 2 ลักษณะ คือ โปรแกรมระยะสั้น และโปรแกรมระยะยาว มีรายละเอียดที่เข้มข้นยิ่งกับระดับการรับรู้ดังนี้

1. โปรแกรมระยะสั้น คือ การออกแบบโปรแกรมสำหรับเยาวชนตามกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยโปรแกรมระยะสั้นกำหนดจัดเพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยออกแบบเป็นโปรแกรม 1 วัน โปรแกรม 2 วัน โปรแกรม 3 วัน หรือ โปรแกรม 1 สัปดาห์ โปรแกรมระยะสั้นอาจไม่สามารถจัดให้ เยาวชนได้ปฏิบัติจริง จึงเป็นเพียงกิจกรรมที่เยาวชนได้เรียนรู้ สาระสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ ที่เยาวชนพลเมืองแข็งขันเท่านั้น ดังนั้น เยาวชนจึงมีพฤติกรรมการเรียนรู้ (Cognitive Domain) เพียงระดับ ความรู้ (Knowledge) และความเข้าใจ (Comprehension) สำหรับ โปรแกรม 5-7 วัน วิทยากรสามารถจัดกิจกรรมได้ครบตาม กระบวนการเรียนรู้ ที่เยาวชนพลเมืองแข็งขัน รวมถึงการปฏิบัติจริง แต่กิจกรรม ที่เยาวชนเลือกปฏิบัติเพื่อพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชน อาจเป็นเพียง กิจกรรมขนาดเล็กที่ใช้แก้ปัญหา ในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม การ ที่เยาวชนได้ปฏิบัติจริง จะทำ ให้ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ (Cognitive Domain) ของ เยาวชนสูงขึ้น อาจถึงขั้นการ นำไปปรับใช้ (Application) และการวิเคราะห์ (Analysis)

2. โปรแกรมระยะยาวยังคงเป็นแบบ YAC Approach ที่นำเสนอไว้ในหลักสูตร โดยโปรแกรมระยะยาวกำหนดจัด 3-4 ระยะ เดียวชั้น กลุ่มเป้าหมายเดิม) ในแต่ระยะที่จัดอาจใช้เวลาประมาณ 2-3 วัน โดยแบ่งการจัดกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ เช่น ระยะที่ 1 จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม และการแลกเปลี่ยนความคิด ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเลือกประเด็น และการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ระยะที่ 3 จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการวางแผน ระยะที่ 4 จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ การประเงินผลและการคิดเพื่อพัฒนา เป็นต้น การจัดโปรแกรมระยะยาว ช่วยสร้างประสบการณ์ให้เยาวชนอย่างเต็มเปี่ยม เนื่องจากวิทยากรสามารถตอบโต้หลายงานให้เยาวชนได้ในเวลาเดียวกัน โปรแกรมจะต่อเนื่องกันโดยไม่มีการหักห้าม ทำให้วิทยากรสามารถตอบโต้ตามผู้ฟังได้ทันที ไม่ต้องรอให้ผู้ฟังฟัง完整 ทำให้การสอนสนับสนุนความสนใจของเยาวชนเพื่อ นำข้อมูลไปใช้ออกแบบกระบวนการ ดังนั้น การจัดโปรแกรมระยะยาวสามารถพัฒนาเยาวชนตามระดับพัฒนาการเรียนรู้ (Cognitive Domain) ทั้ง 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) การนำไปปรับใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินผล (Evaluation)

เพื่อความสะดวกในการนำหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบบไปใช้ จึงยกตัวอย่างโปรแกรมระยะสั้น ประกอบด้วย โปรแกรม 1 วัน โปรแกรม 2 วัน และโปรแกรม 5 วัน และโปรแกรมระยะยาว ทั้งนี้วิทยากรควรคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดที่เยาวชนจะได้รับ

ຕົວອຢ່າງໂປຣແກຣມຮະບະສິ້ນ

(One Day Programme)

ວັນທີ 1 (Day one)

(ເຫັນກະສຳຫຼັບການຈັດກິຈกรรมໃນໜຸ່ມໜັນ ເພື່ອໄລ່ເວລາໃນການເດີນທາງ
ແລະເບາວັນໃນໜຸ່ມໜັນສ່ວນໃໝ່ເຫັນມີຄວາມສົນໃຈສຸນມ ທຳມະນີມີຄວາມສະດາກໃນການຈັດກິຈกรรม)

ເວລາ 08.00 -08.30 ນ.	ລົງທະບຽນ
ເວລາ 08.30 - 09.00 ນ.	ພຶນື່ປຶກແລະຫຼື້ແຈງວັດຖຸປະສົງຄົງໂປຣແກຣມ
ເວລາ 09.00 - 10.00 ນ.	ກິຈกรรมກຸລຸມສົມພັນຍົງ
ເວລາ 10.00 - 12.00 ນ.	ເຮືອນຮູ້ສາງສຳຄັນ ຂອງກະບວນການເບາວັນພລເນືອງແນີ້ງໜັນ
ເວລາ 12.00 - 13.00 ນ.	ຮັບປະທານອາຫານກາງວັນ
ເວລາ 13.00 - 13.30 ນ.	ກິຈกรรมກຸລຸມສົມພັນຍົງ
ເວລາ 13.30 - 14.30 ນ.	ກາරຮະດມຄວາມຄົດເທິ່ງເຊື່ອກັບ "ສິ່ງທີ່ໃຫຍ່ນອາຍາກພົມນາໃນໜຸ່ມໜັນ"
	ພົບມຳນົດວິທີການ
ເວລາ 14.30 - 15.30 ນ.	ນໍາເສັນອຸປະກອນການຮະດມຄວາມຄົດເທິ່ງ ແລກປີເປີ່ຍນເຮືອນຮູ້ແລະອົກປ່າຍ
ເວລາ 15.30 - 16.00 ນ.	ພຶນື່ປຶກ ສຸບປະກະບວນການເບາວັນພລເນືອງແນີ້ງໜັນ ແລະໃໝ່ເກີ່ມກຳລັງໃຈເບາວັນໃນກາຮສ້າງສິ່ງດີ່າ ເພື່ອລັ້ງຄມ

ຕົວຢ່າງໂປຣແກຣມຮະບະສິ້ນ

(Three Days Programme)

ວັນທີ 1 (Day One)

ເວລາ 08.00 - 08.30 ນ.	ລົງທະບຽນ
ເວລາ 08.30 - 09.00 ນ.	ພຶ້ມເປີດແລະຂຶ້ນຈັງວັດຖຸປະສົງຄົໍຂອງໂປຣແກຣມ
ເວລາ 09.00 - 11.00 ນ.	ກິຈกรรมການເຮັດວຽກ ຕາມກະບວນການເຍກາວໃບພລມເມືອງແນີ້ງບັນ ບັນທີ 1 ການທຳການເປັນທຶນ
ເວລາ 11.00 - 12.00 ນ.	ກິຈกรรมການເຮັດວຽກ ຕາມກະບວນການເຍກາວໃບພລມເມືອງແນີ້ງບັນ ບັນທີ 2 ການແລກປ່ຽນຄວາມຄິດ
ເວລາ 12.00 - 13.00 ນ.	ຮັບປະຫານອາຫານກາງວັນ
ເວລາ 13.00 - 13.30 ນ.	ກິຈกรรมກຸລຸມສັມພັນຍົງ
ເວລາ 13.30 - 14.30 ນ.	ກິຈกรรมການເຮັດວຽກ ຕາມກະບວນການເຍກາວໃບພລມເມືອງແນີ້ງບັນ ບັນທີ 2 ການແລກປ່ຽນຄວາມຄິດ (ຕ່ອງ)
ເວລາ 14.30 - 16.00 ນ.	ກິຈกรรมການເຮັດວຽກ ຕາມກະບວນການເຍກາວໃບພລມເມືອງແນີ້ງບັນ ບັນທີ 3 ການເລືອກປະເທິນ

วันที่ 2 (Day Two)

เวลา 08.00 -08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 08.30 - 11.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบปั้นขึ้น ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพื่อเติมเต็ม
เวลา 11.00 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบปั้นขึ้น ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (เรียนรู้องค์ประกอบของโครงการ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 13.30 - 14.30 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบปั้นขึ้น ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (ฝึกปฏิบัติโดยเน้นโครงการ)
เวลา 14.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบปั้นขึ้น ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (นำเสนอโครงการ อภิปรายและร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ)

วันที่ 3 (Day Three)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมมلنิธิ
เวลา 08.30 - 11.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองແບ່ງປັນ ขັ້ນທີ 5 ກາງວາງແພນແລກປະຕິບັດ (ຕ່ອງ) (ຝຶກປະຕິບັດຕາງວາງແພນປະຕິການ ຕາມ ໂຄຮງກາຣທີ່ນໍາເສນວ)
เวลา 11.00 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองແບ່ງປັນ ขັ້ນທີ 5 ກາງວາງແພນແລກປະຕິບັດ (ຕ່ອງ) (ນໍາເສັ້ນຂອ້າດກາຣວາງແພນງານ ອົກປະຍາຍແລກ່ຽວມັກໃຫ້ຂ້ອເສນວແນະ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	ຮັບປະການອາຫາກລາງວັນ
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มສัมมلنิธิ
เวลา 13.30 - 14.30 น.	ກິຈกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองແບ່ງປັນ ขັ້ນທີ 6 ກາງປະເມີນແພນແລກປະຕິດເພື່ອພັ້ນນາ (ບ່ຽນແນວແລກຝຶກປະຕິບັດເພື່ອໃຫ້ເຍາວົນເຮັຍນໍ້າ ວິຊີກາຣປະເມີນແພນແລກປະຕິດເພື່ອພັ້ນນາ)
เวลา 14.30 - 16.00 น.	ພົມປິດ ສຸ່ປະການກາຣເຍາວົນພລມືອງແບ່ງປັນ ແລກໃຫ້ກໍາລັງໃຈເຍາວົນໃນກາຣສ້າງສິ່ງຕີ່າ ເພື່ອລັ້ງຄມ

ព័ត៌មានក្រុមការងាររបៀបរៀបចំ (Five Days Programme)

វាយក់ 1 (Day One)

ពេលវេលា 08.00 - 08.30 ន.	សេវាបិទ្ទេ
ពេលវេលា 08.30 - 09.00 ន.	ជីវិថីបើកឡើងវត្ថុប្រជែងគំរូកម្រិតខ្ពស់
ពេលវេលា 09.00 - 11.00 ន.	កិច្ចកម្មការរើសរាល់ តាមក្របាលការយោវបនុផលដើរបីប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ ប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ
ពេលវេលា 11.00 - 12.00 ន.	កិច្ចកម្មការរើសរាល់ តាមក្របាលការយោវបនុផលដើរបីប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ
ពេលវេលា 12.00 - 13.00 ន.	រับប្រាកាសអាហារភាពសាច់ស្អែក
ពេលវេលា 13.00 - 13.30 ន.	កិច្ចកម្មក្នុងសំណងជើងឯក
ពេលវេលា 13.30 - 14.30 ន.	កិច្ចកម្មការរើសរាល់ តាមក្របាលការយោវបនុផលដើរបីប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ
ពេលវេលា 14.30 - 16.00 ន.	កិច្ចកម្មការរើសរាល់ តាមក្របាលការយោវបនុផលដើរបីប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ ប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញ

วันที่ 2 (Day Two)

เวลา 08.00 -08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองແນີ້ງບັນ ຫຸ້ນທີ 4 ກາຣຄົ່ນຫານ້ອມຸລເພີ່ມເຕີມ (ກາຣປົກືບຕິຈິວໃນຜົ່ນທີ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	ຮັບປະທານອາຫາກລາງວັນ
เวลา 13.00 - 13.30 น.	ກิจกรรมກຸລຸ່ມສັນພັນຍົງ
เวลา 13.30 - 14.30 น.	ກິຈกรรมກາຣເຮັບນຽ້ຳ ຕາມກະບານກາຣເຍາວິນພລເມືອງແນີ້ງບັນ ຫຸ້ນທີ 4 ກາຣຄົ່ນຫານ້ອມຸລເພີ່ມເຕີມ (ຕ່ອງ) (ແລກປෙລີຍນເຮັບນຽ້ຳໜູ້ອຸມຸລທີ່ດໍາຈັກກາຣຄົ່ນຫາ ເພີ່ມເຕີມ)
เวลา 14.30 - 16.00 น.	ກິຈกรรมກາຣເຮັບນຽ້ຳ ຕາມກະບານກາຣເຍາວິນພລເມືອງແນີ້ງບັນ ຫຸ້ນທີ 5 ກາຣວາງແພນແລກກາຣປົກືບຕິ (ວາງແພນປົກືບຕິກາຣໃໝ່ຫ້ອງປະຊຸມ)

วันที่ 3 (Day Three)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมมلنิธิ
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบันทึก ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (เตรียมการตามแผนปฏิบัติการในพื้นที่จริง)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมมلنิธิ
เวลา 13.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบันทึก ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (เตรียมการตามแผนปฏิบัติการในพื้นที่จริง)

วันที่ 4 (Day Four)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	รวมกลุ่มเพื่อเตรียมปฏิบัติการ
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบันทึก ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (การปฏิบัติจริงในพื้นที่)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบันทึก ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (การปฏิบัติจริงในพื้นที่)

วันที่ 5 (Day Five)

เวลา 08.00 -08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ชั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (ประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนาในกิจกรรม ที่เยาวชนปฏิบัติจริงในพื้นที่)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 13.30 - 15.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ชั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (ประเมินผลโปรแกรมทั้ง 5 วัน โดยใช้ กิจกรรมในพื้นที่ 6 ตามหลักสูตรเยาวชน พลเมืองแบบบ้าน)
เวลา 15.00 - 16.00 น.	พิธีปิด สรุปกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน และให้กำลังใจเยาวชนในการสร้างสิ่งดีๆ เพื่อสังคม

ຕົວຢ່າງໂປຣແກຣມຮະບະຍາ ໂດຍແປ່ງເປັນ 5 ຮະຢະ (Five Phases)

ຮະຢະທີ 1: ດຳເນີນການ 3 ວັນ (Phase 1: Three Days)

ວັນທີ 1 (Day One)

ເວລາ 08.00 - 08.30 ນ.	ລົງທະບຽນ
ເວລາ 08.30 - 09.00 ນ.	ພຶດສະພາ
	ື້ຈັງວັດຖຸປະສົງໂປຣແກຣມຮະຢະທີ 1
ເວລາ 09.00 - 10.00 ນ.	ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກັບເຍວ່ານເກີ່ວກັບ ກາພຽບປອງກະບວນກາງ
	ເຍວ່ານພລເນືອງແປົງຫັນ
ເວລາ 10.00 - 12.00 ນ.	ກິຈกรรมກາຮຽນຮູ້ ຕາມກະບວນກາຮຽນພລເນືອງແປົງຫັນ ໜັ້ນທີ 1 ກາຮຽນກົດໝັ້ນ
ເວລາ 12.00 - 13.00 ນ.	ຮັບປະທານອາຫາກລາງວັນ
ເວລາ 13.00 - 13.30 ນ.	ກິຈกรรมກຸລມສັນພັນຍົງ
ເວລາ 13.30 - 16.00 ນ.	ກິຈกรรมກາຮຽນຮູ້ ຕາມກະບວນກາຮຽນພລເນືອງແປົງຫັນ ໜັ້ນທີ 1 ກາຮຽນກົດໝັ້ນ (ຕ່ອງ)

วันที่ 2 (Day Two)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มลี้มพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มลี้มพันธ์
เวลา 13.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (ต่อ)

วันที่ 3 (Day Three)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มลี้มพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (ต่อ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มลี้มพันธ์
เวลา 13.30 - 15.00 น.	ประเมินผลโปรแกรมระยะที่ 1 และทบทวนภาพรวมของกระบวนการเยาวชน พลเมืองแบบบ้าน
เวลา 15.00 - 16.00 น.	พิธีปิด และให้กำลังใจเยาวชนในการสร้างสิ่งดีๆ เพื่อสังคม

ระยะที่ 2: ดำเนินการ 2 วัน (Phase 2: Two Days)

วันที่ 1 (Day One)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน
เวลา 08.30 - 09.00 น.	ผู้อิ่มเปิด
	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการระยะที่ 2
เวลา 09.00 - 09.30 น.	กิจกรรมกลุ่มล้มล้างพันธ์
เวลา 09.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบขั้น ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิด (สรุปบทกวงประเดิ่นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน จากการแลกเปลี่ยนความคิดในระยะที่ 1)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มล้มล้างพันธ์
เวลา 13.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบขั้น ขั้นที่ 3 การเลือกประเดิ่น

วันที่ 2 (Day Two)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มล้มพังพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (วิทยากรอาจมอบหมายให้เยาวชน นำแนวทางที่ได้จากการเรียนรู้ กลับไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อนำเสนอในระดับต่อไป)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มล้มพังพันธ์
เวลา 13.30 - 15.00 น.	ประเมินผลโปรแกรมระยะที่ 2 และทบทวนภาพรวมของกระบวนการเรียนรู้ ผลเมืองแม่น้ำขั้น
เวลา 15.00 - 16.00 น.	พิธีปิด และให้กำลังใจเยาวชนในการสร้างสิ่งดีๆ เพื่อสังคม

ระยะที่ 3: ดำเนินการ 3 วัน (Phase 3: Three Days)

วันที่ 1 (Day One)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน
เวลา 08.30 - 09.00 น.	พิธีเปิด และชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการระยะที่ 3
เวลา 09.00 - 09.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 09.30 - 11.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบขั้น ขั้นที่ 4 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม (แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่ได้จากการ ค้นหาเพิ่มเติม)
เวลา 11.00 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบขั้น ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (เรียนรู้องค์ประกอบของโครงการ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 13.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบขั้น ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (ฝึกปฏิบัติในโครงการ)

วันที่ 2 (Day Two)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมมلنิธิ
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเรียนรู้ที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (นำเสนอด้วยการ อภิปรายและร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมมلنิธิ
เวลา 13.30 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเรียนรู้ที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (ปรับปรุงโครงการ พร้อมนำเสนออีกครั้ง)

วันที่ 3 (Day Three)

- เวลา 08.00 -08.30 น. กิจกรรมกลุ่มล้มพันธ์
 เวลา 08.30 - 12.00 น. กิจกรรมการเรียนรู้
 ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแป้งปัน
 ขั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ)

(การวางแผนงานตามโครงการที่นำเสนอ: หากมีหลายโครงการเนื่องจากการแบ่งกลุ่ม ให้ทดลองเยาวชนฝึกปฏิบัติเบื้องต้นโครงการ จำเป็นต้องเลือก 1 โครงการที่ต้องการปฏิบัติจริง มาร่วมกันวางแผนงานตามโครงการ)

- เวลา 12.00 - 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา 13.00 - 13.30 น. กิจกรรมกลุ่มล้มพันธ์
 เวลา 13.30 - 15.00 น. ประเมินผลโปรแกรมระยะที่ 3
 และทบทวนภาพรวมของกระบวนการเยาวชน
 พลเมืองแป้งปัน¹
 ผู้ช่วย
 และให้กำลังใจเยาวชนในการสร้างสิ่งดีๆ
 เพื่อสังคม

ระยะที่ 4: ดำเนินการ 4 วัน (Phase 4: Four Days)

(จำนวนวันของโปรแกรมระยะที่ 4 ที่นักเรียนกับจำนวนวันที่เยาวชนใช้ในการปฏิบัติงานในชุมชน โดยตัวอย่างที่นำเสนอมต่อไปนี้ สมมติให้เยาวชนใช้เวลาในการปฏิบัติงานในชุมชน 3 วัน)

วันที่ 1 (Day One)

เวลา 08.00 - 08.30 น.	ลงทางบีบีอน
เวลา 08.30 - 09.00 น.	พิธีเปิด และนิจกรรมวัฒนธรรมสังคมของโปรแกรมระยะที่ 4
เวลา 09.00 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนผลเมืองแบบปั้นหิน ปั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (เตรียมการตามแผนปั้นหินที่จริง)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 16.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนผลเมืองแบบปั้นหิน ปั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ) (เตรียมการตามแผนปั้นหินที่จริง)

วันที่ 2-4 (Day Two - Day Four)

การปฏิบัติจริงในพื้นที่ ตามแผนงานที่เยาวชนออกแบบ
กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเยาวชนผลเมืองแบบปั้นหิน
ปั้นที่ 5 การวางแผนและการปฏิบัติ (ต่อ)

ระยะที่ 5: ดำเนินการ 1 วัน (Phase 5: one Day)

เวลา 08.00 -08.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 08.30 - 12.00 น.	กิจกรรมการเรียน ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ชั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (ประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนาในกิจกรรม ที่เยาวชนปฏิบัติจริงในพื้นที่)
เวลา 12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 13.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เวลา 13.30 - 15.00 น.	กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน ชั้นที่ 6 การประเมินผลและการคิดเพื่อพัฒนา (ประเมินผลไปร่วมทั้ง 5 ระยะ โดยใช้กิจกรรมในชั้น 6 ตามหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน)
เวลา 15.00 - 16.00 น.	พิธีปิด สรุปกระบวนการเยาวชนพลเมืองแบบบ้าน และให้กำลังใจเยาวชนในการสร้างสิ่งดีๆ เพื่อสังคม

ภาคผนวก

องค์ประกอบของภาคผนวก

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า หลักสูตรเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น (Guidelines on Youth Active Citizenship) เรียบเรียงจากความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกับเยาวชนและองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ในโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น (Youth Active Citizenship Camps) ดังนั้น ในภาคผนวกของหลักสูตรเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น จึงได้นำเสนอรายละเอียดของโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น ที่มูลนิธิเฟริดริก เอเบร์ท (Friedrich-Ebert-Stiftung) และองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ได้ร่วมมือในการดำเนินงาน ระหว่างปี 2551 ถึง 2552 โดยนำเสนอตามประเด็นต่อไปนี้

- รายละเอียดโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น
- โปรแกรมค่ายเยาวชนพลเมืองแป๊งปั๊น ระยะที่ 1-6
- รายชื่อยouthที่เข้าร่วมในกระบวนการของโครงการ
- รายชื่องค์กรที่มีส่วนร่วมในกระบวนการของโครงการ

รายละเอียดโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองเบื้องขึ้น (Youth Active Citizenship Camps)

หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ความบัดดี้ยังที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ได้คุกคามและส่งผลกระทบ ต่อวิถีชีวิต ความคิด และพฤติกรรมของเยาวชนในพื้นที่ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การสูญเสียบุคคลในครอบครัว เพื่อน และคนรู้จัก-มั้กคุ้น ทำให้เกิดความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลร่างกายและทรัพยกรรมของโรงเรียน หรือจากภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทำให้มีเยาวชนจำนวนหนึ่งถูกขังจุ่งให้ เป้าไปถี่ยวย้อกับยาเสพติด หลงเข้าและเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นิยมใช้ ความรุนแรงและลักษณะโภติคิโนยม ทำให้กล้ายเป็นปัญหาที่ก่อความชับช้อนมากขึ้น

จากสถานการณ์ความไม่สงบ หน่วยงานหลายฝ่ายจึงมองว่าปัญหา ความมั่นคงส่วนหนึ่งเกิดมาจากการลุ่มเยาวชนเหล่านี้ ทำให้เกิดความระแวงต่อ พฤติกรรม เยาวชนหลายคนถูกตั้งข้อสงสัยว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานามไม่สงบ ลั่นปลุกให้เกิดความไม่สงบเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่นจากนั้นจำกัดในหลายฯ ปัจจัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อกลุ่มเยาวชนในด้าน การได้รับการไว้วางใจ การมีทักษะชีวิตที่ดีในการเก็บปัญหา และการพัฒนาศักยภาพ ตนเอง ทำให้เยาวชนไม่ตระหนักรถึงคุณค่าและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หากปัญหา เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไข เยียวยา อาจทำให้เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ขาดคุณภาพ ชีวิตที่ดี และไม่สามารถเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทาง ที่ดีได้ ฉะนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ใหญ่ ในชุมชน ควรเปิดโอกาสส่งเสริมให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ในทางสร้างสรรค์ โดยการมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น กำหนดศึกษาการ พัฒนา ทั้งภาคการเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยการเพิ่มพื้นที่ให้กับเยาวชน เพื่อให้ เยาวชนเกิดความรู้สึกที่ดี translate ความคิดและภาระให้กับเยาวชน เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความคิดและการกระทำ นำไปสู่การสร้างสันติภาพในพื้นที่จังหวัด ชายแดนใต้

มูลนิธิฟรีดิริก เอเบร์ท และองค์กรในพื้นที่จังหวัดข่ายแคนในตัว ได้เลือกเห็นว่าเด็กและเยาวชน ถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญ เพราะเป็นรากฐานของ การแก้ไขปัญหาสังคมในเชิงโครงสร้าง ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงโดยรวมของประเทศไทย จึงได้ร่วมจัดให้มีกิจกรรมภายใต้โครงการ "ค่ายเยาวชนพลเมืองไทย" ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนได้มีพื้นที่ในการแสดงออกและการมีส่วนร่วม ที่ไม่ได้มีความหมายเพียงแค่ "การร่วมมือทำ" หรือ "เข้าร่วมในกิจกรรม" เท่านั้น หากแต่หมายความรวมถึง การมีส่วนร่วมทั้งการคิด การตัดสินใจและการดำเนินการในภาคปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ทั้งห้องผู้นำพื้นฐานการยอมรับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม นำไปสู่การสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดและประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นที่ในการแสดงออก การมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยน-เรียนรู้ เน้าใจ ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- เพื่อให้เยาวชนเน้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อสังคมประเทศไทย จากการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสภาน้ำปัญญาที่เกิดขึ้น
- เพื่อให้เยาวชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและ นำเสนอที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตที่เริ่มต้นจากตัวเอง ครอบครัว สถานศึกษาและชุมชน
- เพื่อให้เยาวชนได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของตนเอง
- เพื่อให้เยาวชนได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของตนเอง

วัน เดือน ปี และสถานที่

กระบวนการของโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองเยิ่งขึ้น (Youth Active Citizenship Camps) กำหนดจัด 6 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1	วันที่ 12-15 ธันวาคม 2551 ณ เทพาบีช รีสอร์ฟ
ระยะที่ 2	วันที่ 19-23 มกราคม 2552 ณ หาดแก้ว รีสอร์ฟ
ระยะที่ 3	วันที่ 22-23 เมษายน 2552 ณ โรงแรม ซี เอส ปัตตานี
ระยะที่ 4	วันที่ 5 พฤษภาคม 2552 ณ หมู่บ้านบ้านสะพานเคียน อ่าเภอคอนโดยน จังหวัดสตูล
ระยะที่ 5	วันที่ 14-17 พฤษภาคม 2552 ณ โรงแรม ซี เอส ปัตตานี และหมู่บ้านบ้านสะพานเคียน อ่าเภอคอนโดยน จังหวัดสตูล
ระยะที่ 6	วันที่ 10 ตุลาคม 2552 ณ โรงแรม ซี เอส ปัตตานี

ໂປຣແກຣມຄ່າຍເຢາວິຫນພລເນືອງແບັງບັນ ຮະຢະກີ່ 1

ວັນທີ 12 ພຶສພາ 2551

08.00 - 09.30 ນ.	ລັງທະບູນຜົນເຂົ້າຮ່ວມງານ
09.30 - 10.30 ນ.	ພຶດສະເພາະໄດ້ຕ່າຍ ໂດຍ ດຣ.ສາມາຮັດ ຖອນເພື່ອ ^{ຮອງຄົນນີ້ໄຟຍະກິຈການນັກຕຶກໃຫ້} ແລະສ່າກິດໃຫ້ກິຈການ ຄອນະວັດສຸກາສົກ ມາຫວິທີຍາລັບສົງບລານຄວິນທີ່
10.30 - 10.45 ນ.	ຮັບປະການອາຫານວ່າງ
10.45 - 12.00 ນ.	ກິຈການລະລາຍພຸດຕິກຣົມ ສ້າງຄວາມສຳພັນນີ້ ກິຈການສ້າງທຶນ ໂດຍ ຄຸນລັກ ບຸນຸມາ ແລະຄອນະ
12.00- 13.30 ນ.	(Volunteer Independent Power) ຮັບປະການອາຫາກລາງວັນ/ ລະໜາດ
13.30- 16.30 ນ.	ກິຈການຂານ "Walk Rally" ກາຣີເປົ້າວຽກຮຸມໜຸ້ງ ໂດຍ Volunteer Independent Power ຂານທີ່ 1 ຄວາມສາມັກຕື່ ຂານທີ່ 2 ກາຣ້ວ່າງໃຈກັນ ຂານທີ່ 3 ກາຣີເຫຼວກັຍໃຈກັນແລະກັນໃຫ້ແກກັນ ຂານທີ່ 4 ກາຣ້ລື່ອສາຮ ຂານທີ່ 5 ກາຣ້ເສີຍສະ
16.30 - 17.30 ນ.	ຂານທີ່ 6 ກາຣ້ອມຮັບຝຶກຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ອື່ນ ກິຈການສກາຕ່າຍ / ເກມບັດດີ
17.30 - 18.30 ນ.	ລະໜາດ/ ທ່າງການກິຈສ່ວນຕົວ
18.30 - 19.30 ນ.	ຮັບປະການອາຫາຍເຢືນ/ ລະໜາດ
19.30 - 21.30 ນ.	ລັ້ນການກາຮົງ/ ເກມສົ່ນສ້າງເນືອງ
21.30 ນ.	ລະໜາດ/ ເບົ້ານອນ

วันที่ 13 ธันวาคม 2551

05.30 - 07.00 น.	ละหมาด/ กิจกรรมยามเช้า
07.00 - 08.00 น.	การกิจส่วนตัว
08.00 - 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 09.30 น.	ล้างนาฬิกา
09.30 - 12.00 น.	กิจกรรมฐานเท่าทันปัญหาลังค์: เพื่อให้ เยาวชนได้ร่วมกิจกรรมฐานการเรียนรู้ ที่ฝึกการคิดวิเคราะห์ มองปัญหา และร่วมกันแก้ปัญหา
	ฐานที่ 1 การบริโภคและวิเคราะห์สื่อ โดย Volunteer Independent Power
	ฐานที่ 2 เยาวชนและยาเสพติด โดย พ.ต.ท. อันธีร์ ก่ออารี พนักงานสอบสวน (ส.บ. 2) สภ.อ.ปัตตานี
	ฐานที่ 3 บทบาทชาย-หญิง โดย คุณพัชรี ไหเมสุน พูลนิยมเพื่อนหญิง
	ฐานที่ 4 ปัญหาโลกร้อน โดย Volunteer Independent Power
12.00 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน/ ละหมาด
13.30 - 14.30 น.	กลุ่มบ้านทิศอาสาจากนราธิวาส มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำโครงการและการดำเนินกิจกรรม ของกลุ่มต่อๆ กัน
	โดย คุณไฟ祚ล เบญญา祚พ และคุณอ雅萍 สัตตາดา
	เครือข่ายบ้านทิศเลิร์ฟสร้างการมีงานทำ จังหวัดนราธิวาส

14.30 - 17.00 น.	กิจกรรมการเลือกประเด็น เพื่อทำโครงการของเยาวชน: เพื่อให้เยาวชนได้มองเห็นประเด็น และนำงານวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการคัดเลือกเพื่อเขียนโครงการ โดย คุณบัณฑิต แบ็งวิศช์ มูลนิธิเพื่อนหมูปิ้ง
17.00 - 18.30 น.	การกิจส่วนตัว/ ละหมาด
18.30 - 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น/ ละหมาด
19.30 - 22.00 น.	สันทนาการ กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ละหมาด/ เป้าหมาย
22.00 น.	

วันที่ 14 ธันวาคม 2551

05.30 - 07.00 น.	ละหมาด/ การกิจส่วนตัว
07.00 - 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 - 12.00 น.	กิจกรรมแผนปฏิบัติการ การเขียนโครงการ โดย คุณบัณฑิต แบ็งวิศช์ มูลนิธิเพื่อนหมูปิ้ง
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน/ ละหมาด
13.00 - 16.30 น.	กิจกรรมแผนปฏิบัติการ การเขียนโครงการ (ต่อ)
16.30 - 18.00 น.	การกิจส่วนตัว/ ละหมาด
18.00 - 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น - ละหมาด
19.00 - 21.00 น.	กิจกรรมการสร้างสื่อรณรงค์
21.00 น.	ละหมาด/ เป้าหมาย

วันที่ 15 มีนาคม 2551

05.30 - 07.00 น.	ละหมาด
07.00 - 08.00 น.	การคิจส่วนตัว
08.00 - 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 12.00 น.	นำเสนอโครงการและกิจกรรมขยายผล เฉลยปัจจุบัน
12.00 - 13.00 น.	กิจกรรมอาสา
13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน / ละหมาด
	เดินทางกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ

ໂປຣແກຣມຄ່າຍເຢາວັນພລເນືອງແປົງບັນ ຮະຢະກີ້ 2

ວັນທີ 19 ມິຖຸນາ 2552

16.00 - 17.30 ນ.	ຜູ້ໜ້າເຢາວັນເນົາພັກກີ້ ໜາດແກ້ວົງສອງຮັກ ຈັງໜັດສົງປລາ
17.30 - 19.30 ນ.	ກາຽກົມສ່ວນຕົວ ລະໜາມາດ ຮັບປະກາດອາຫານເຢືນ
19.30 - 21.30 ນ.	ກົງກຽມກລຸມສັນພັນຍົງ ແລະໜີແຈງວັດຖຸປະລົງຄົ່ນໂຄຮງການ
21.30 ນ.	ລະໜາມາດ / ເນັ້ນອນ

ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2552

05.30 - 07.00 ນ.	ລະໜາມາດ / ກົງກຽມຢາມເນົາ
07.00 - 08.00 ນ.	ກາຽກົມສ່ວນຕົວ
08.00 - 09.00 ນ.	ຮັບປະກາດອາຫານເຢືນ
09.00 - 09.30 ນ.	ຜົມປຶກຕ່າຍ ໂດຍ ອຸນສົມມາຕະ ແກ່ວະກໍວ ຜູ້ອັດກາຣໂຄຮງກາຣາຄຳໃຕ້ ມຸລ໌ນີ້ພິວດົງ ເວແບ່ງກ

09.30 - 10.30 น.	พื้นฐานการเป็นวิทยากรกระบวนการฯ: ครอบคลุมเนื้อหา กระบวนการเตรียมการ การดำเนินการและการประเมินผล โดยเน้นพัฒนาระบบติดตามและทักษะในฐานะ วิทยากร เช่น บุคลิกภาพของวิทยากร ทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะการจับประเด็น และทักษะการนำเสนอ โดยทีมวิทยากร
10.30 - 10.45 น.	นายบัณฑิต แป้นวิเศษ มูลนิธิเพื่อนหนูนิ้ว
10.45 - 12.30 น.	นางสาวนาตาดา เพชรรัตน์ มูลนิธิรักษ์ไทย
12.30 - 13.30 น.	นายวรภาคย์ ไมตรีพันธ์ มอ. ปัตตานี
13.30 - 14.30 น.	พื้นฐานการเป็นวิทยากรกระบวนการฯ (ต่อ)
14.30 - 14.45 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ละหมาด
14.45 - 17.30 น.	พื้นฐานการเป็นวิทยากรกระบวนการฯ (ต่อ)
17.30 - 19.30 น.	การกิจสวนตัว ละหมาด
19.30 - 21.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
21.30 น.	พื้นฐานการเป็นวิทยากรกระบวนการฯ (ต่อ) ละหมาด / เบ้าห้อง

วันที่ 21 มีนาคม 2552

05.30 - 07.00 น.	ละหมาด/ กิจกรรมยกมาเช้า
07.00 - 08.00 น.	การกิจส่วนตัว
08.00 - 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 09.30 น.	ทบทวนกิจกรรม
09.30 - 10.30 น.	เกมส์ยิงปืน:
	อธิบายให้หัวหน้าฝึกการวิเคราะห์ปัญหา
	ของแต่ละกลุ่มจากข้อมูลที่มีอยู่
10.30 - 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.30 น.	วิเคราะห์โครงการ: เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถ ระดมปัญหาในกลุ่มและวิเคราะห์ปัญหาที่ เกิดขึ้นในกลุ่มหรือข้อมูลของตนเองได้
12.30 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน/ ละหมาด
13.30 - 14.45 น.	วิเคราะห์วัตถุประสงค์:
	เพื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการทำโครงการ
14.45 - 17.30 น.	กำหนดกิจกรรม: เพื่อวิเคราะห์การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม นำมาใช้ในโครงการ
17.30 - 19.30 น.	การกิจส่วนตัว ละหมาด
19.30 - 21.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
21.30 น.	กำหนดกิจกรรม: เพื่อวิเคราะห์การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม นำมาใช้ในโครงการ (ต่อ)
	ละหมาด/ เบ้าห้อง

วันที่ 22 มีนาคม 2552

05.30 - 07.00 น.	ลงทะเบียน กิจกรรมยามเช้า
07.00 - 08.00 น.	การกิจส่วนตัว
08.00 - 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 09.30 น.	ทบทวนกิจกรรม
09.30 - 10.30 น.	ตัวชี้วัด: เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ของโครงการที่ดำเนินการ
10.30 - 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.30 น.	ติดตามการทำงาน: กำหนดธุรบัญชีและ วิธีการติดตามการทำงาน
12.30 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ลงทะเบียน
13.30 - 14.30 น.	วางแผนงบประมาณ/ เงินไมโครงการ: เพื่อให้กลุ่มร่วมกันวางแผนงบประมาณให้ เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและแหล่งทุน
14.30 - 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 - 17.30 น.	กลุ่มเยาวชนนำเสนอโครงการ
17.30 - 19.30 น.	การกิจส่วนตัว ลงทะเบียน
19.30 - 21.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
21.30 น.	กลุ่มเยาวชนนำเสนอโครงการ (ต่อ) ลงทะเบียน/ เป็นอนุ

วันที่ 23 มีนาคม 2552

05.30 - 07.00 น.	ลงทะเบียน/ กิจกรรม坝มเช้า
07.00 - 08.00 น.	การกิจล่วนตัว
08.00 - 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 09.40 น.	บรรยายพิเศษเรื่อง "นโยบายการศึกษา และพัฒนาศักยภาพเยาวชนในจังหวัดชัยนาทภาคใต้" โดย คุณประดิษฐ์ ระสิตานนท์ รอง พอ. ศอ.บต. ดำเนินการศึกษา
09.40 - 11.00 น.	อภิปราย ประเด็นนโยบายและซ่องทางการสนับสนุนเยาวชน โดย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ร่วม <ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ● สำนักงานส่งเสริมการศึกษาต่างประเทศ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย (ปัตตานี) ● องค์กรบริหารส่วนตำบล ที่อยู่ในพื้นที่ โครงการของเยาวชน ● ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดปัตตานี ● สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.)

	โดยผู้แทนหน่วยงานมีบทบาท ดังนี้
11.00 - 12.30 น.	1. นำเสนอบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และเยาวชน
12.30 - 13.30 น.	2. นำเสนอช่องทางที่กลุ่มเยาวชนสามารถ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณที่รือกิจกรรม ของหน่วยงาน
13.30 - 15.15 น.	กลุ่มเยาวชนนำเสนอโครงการต่อองค์กร ภาครัฐและเอกชน
15.15 - 15.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ละหมาด
15.30 - 17.00 น.	กลุ่มเยาวชนนำเสนอโครงการต่อองค์กร ภาครัฐและเอกชน (ต่อ)
17.00 - 17.30 น.	รับประทานอาหารว่าง
17.30 - 19.30 น.	ผู้แทนองค์กรให้ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มเยาวชน เพื่อพัฒนาโครงการ และถาม-ตอบปะทะเดินต่างๆ
19.30 - 21.30 น.	มอบใบประกาศนียบัตร
21.30 น.	โดยคุณวิรัตน์ กัญชาธิริ สามารถสภากลุ่มแทนราษฎรจังหวัดสระบุรี การกิจส่วนตัว ละหมาด
	รับประทานอาหารยืน
	ประเมินประสิทธิผลของค่าย
	ละหมาด เป็นอนุฯ

วันที่ 24 มีนาคม 2552

09:00

ผู้นำเยาวชนเดินทางกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ

ໂປຣແກຣມຄ່າຍເຍວັນພລເມືອງແບ່ງປັນ ຮະຢະທີ 3

ວັນທີ 22 ເມສະພາ 2552

09.00 - 09.30 ນ.	ກລາວນີ້ຈະຈັງວັດຖຸປະສົງກົດປະກາດປະຫຼຸມ
09.30 - 10.30 ນ.	ຕິດຕາມການພັດທະນາໂຄຮງການຂອງເຍວັນພລເມືອງແບ່ງປັນ (YAC) ແລະໃຫ້ເຍວັນສັງໂຄຮງການ ທີ່ໄດ້ຕໍ່າດີໃນການພັດທະນາ
10.30 - 10.45 ນ.	ຮັບປະການອາຫານວ່າງ
10.45 - 12.00 ນ.	ຈັດກຳລັກສູງຄ່າຍເຍວັນພລເມືອງແບ່ງປັນ ຮະຢະທີ 5 (ຮະຢະທີເຍວັນຕ້ອງປູ້ບັດຈິງເພື່ອພົບຍາມ ກຳປົມຫານອອນໜຸ່ມປັນ) ດັ່ງນີ້
	<ul style="list-style-type: none"> ● ກາຣົມຄຣາທີ່ປົມຫາແລະ ເລືອກປະເດືອນປົມຫາ ● ກາຣົມຄຣາທີ່ປໍາໜາມແລະ ກລຸ່ມປໍາໜາມ ● ກາຣົມຄຣາທີ່ຄວາມຮູ້ແລະທັກປະ ທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຈັດໃນໜັກສູງ ● ກາຣົມຄຣາທີ່ໂຄກສະແລະອຸປະສົງ ໃນກາງຈັດໜັກສູງ
12.00 - 13.00 ນ.	ຮັບປະການອາຫານກາງວັນ
13.00 - 14.30 ນ.	ຈັດກຳລັກສູງ (ຕ່ອ)
14.30 - 14.45 ນ.	ຮັບປະການອາຫານວ່າງ

14.45 - 18.00 น.	จัดทำหลักสูตร (ต่อ) ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● กำหนดข้อหลักสูตร ● กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ● จัดทำแบบเบตเนื้อหาและจัดลำดับ ● จัดทำกำหนดการ
18.00 - 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 - 21.00 น.	จัดทำหลักสูตร (ต่อ) ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ออกแบบกิจกรรมตามจุดประสงค์ ของแต่ละเนื้อหา
21.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่ 23 เมษายน 2552	
08.30 - 10.30 น.	นำเสนอ กิจกรรมที่แต่ละกลุ่มออกแบบ พร้อมร่วมกันอภิปรายให้ป้องคิดเห็น
10.30 - 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.00 น.	วางแผนการดำเนินการค่ายเยาวชน ผลเมืองเปี๊ยบ ระยะที่ 5 (กำหนดวันจัดค่าย สถานที่จัดค่าย วิเคราะห์ข้อมูลข่ายหน้าที่ และมอบหมายงาน)
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	สรุปหลักสูตรและบทบาทหน้าที่ การดำเนินการค่ายเยาวชนผลเมืองเปี๊ยบ ระยะที่ 5
14.30 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ໂປຣແກຣມຄ່າຍເຍກະນົມເລືອງແບ່ງບັນ ຮະຢະຖີ່ 4

ວັນທີ 5 ພຸດຊະການ 2552

08.00 - 08.30 ນ.	ເຍກະນົມກັນທີ ມහາວິທຍາລັບສົງລານຄຣິນທີ່ ວິທຍາແຕ່ປີຕານີ່
08.30 - 11.00 ນ.	ເດີນທາງໄປເຍັ້ນໜູນບ້ານຂະສະພານເຄີຍນ ຕຳບລວມວົດໂດນ ຄໍາເກອຄວນໂດນ ຈັງຫວັດສູດ
11.00 - 12.00 ນ.	ເນັ້ນພບນາຍຄອງຄົກການບວງຮ່າງລວມຕຳບລ/ ຜູ້ໃຫຍ່ບ້ານ ເພື່ອແຈ້ງຮາຍລະອີຍດ ແລະວັດຖຸປະສົງຄົງໂຄຮງການ
12.00 - 13.00 ນ.	ຮັບປະການອາຫານກາງວັນ
13.00 - 15.00 ນ.	ປະສານງານໃນຜົ່ນທີ່ ເຮືອງສຕານທີ່ຈັດກິຈກຽມ ອາຫານ ສຕານທີ່ພັກ ຍ
15.00 - 17.00 ນ.	ເດີນທາງກັບບັນຫຼວງຫວັດປັດຕານີ່

ໂປຣແກຣມຄ່າຍເຍກາະນຸພລເນືອງແປັບປັນ ຮະຢະກີ 5

ວັນທີ 14 ພຸດຊກມ 2552

08.30 - 09.00 ນ.

ຜູ້ນໍາເຍກາະນຸພລເນືອງ

ໂຮງແຮມ ຫີ ເລສ ປັຕຕານີ

09.00 - 10.00 ນ.

ຟື້ຈັງຈຸດປະສົງຄົນໂຄຣກາຣ/

ກບການກະບວນກາຣ YAC/

ກບການຮາຍລະເວີຍດນອງ

ທັດກສູງຕ່າຍເຍກາະນຸພລືດັ່ງກີ່າຫຼືເໜີ

10.00 - 10.30 ນ.

ກຳໜັດບັກບາກໜ້າທີ່

ໃນກາຣດໍາເນີນກາຣເຕີຍມານ

10.30 - 10.45 ນ.

ຮັບປະການອາຫາຣວ່າງ

10.45 - 12.00 ນ.

ດໍາເນີນກາຣເຕີຍມານ ໄດ້ແກ່

ກາຣຈັດເຕີຍມວສດຸ-ອຸປກຮນ/

ກາຣຈັດທຳປ່າຍເໝືອ/ ດິກກາຣເປັນວິທຍາກຣ

ກະບວນກາຣ/ ກາຣຈັດເຕີຍມເອກສາຣ/ ກາຣເປົກ

ແລະປະສາງງານຝູ້ເໝົ້າວ່າມຮອບສຸດທ້າຍ/

ກາຣປະສາງງານອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນ

12.00 - 13.30 ນ.

ຮັບປະການອາຫາຣກລາງວັນ ລະໜາດ

13.30 - 14.30 ນ.

ດໍາເນີນກາຣເຕີຍມານ (ຕອ)

14.30 - 14.45 ນ.

ຮັບປະການອາຫາຣວ່າງ

14.45 - 18.30 ນ.

ທົດລອງທຳຫ້າທີ່ວິທຍາກຣກະບວນກາຣ

ໂດຍໜ່າຍກັນວິພາກປະວິຈາຮນ

18.30 - 19.30 ນ.

ຮັບປະການອາຫາຣເຢີ່ນ ລະໜາດ

19.30 - 21.30 น.	ตรวจสุ่ม ซักข้อมความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของแต่ละคน เช่น การรับลงทะเบียน/ กิจกรรมบูรณา/ การทำหน้าที่ผู้อธิการ/ การต้อนรับวิทยากร/ ฝ่ายสวัสดิการ/ การประสานงานกับ อปต./ การทำหน้าที่เป็นผู้ประจำกลุ่ม เป็นต้น
21.30 น.	ลงทะเบียน เน้นอน
วันที่ 15 พฤษภาคม 2552	
07.00 - 07.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
07.30 - 08.00 น.	เยาวชนผลเมืองแม่ปิงขันเตรียมตัวเดินทาง
08.00 - 08.30 น.	เยาวชนผลเมืองแม่ปิงขันรับลงทะเบียน เตรียมของขึ้นรถ
08.30 - 12.00 น.	ต้อนรับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วม โครงการค่ายเยาวชนเมืองพัฒนาชีวิตร่วม เดินทางไปยังชุมชนบ้านสะพานเคียน
12.00 - 13.30 น.	ดำเนินการรับประทานอาหารกลางวัน ลงทะเบียน
13.30 - 14.30 น.	พิธีเปิดโดย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคุนโดย จังหวัดสตูล
14.30 - 15.30 น.	กล่าวรายงานโดย ประธานเยาวชนผลเมืองแม่ปิง (YAC)
15.30 - 16.30 น.	กล่าวต้อนรับและแนะนำข้อมูลหมู่บ้าน โดย กำนันตำบลคุนโดย กิจกรรมกลุ่มสัมมัปดาห์
	เรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม เรื่องการยกการอยู่ ร่วมกันในสังคมและการยกการเข้าพักกับ ครอบครัวอุปถัมภ์

16.30 - 19.30 น.	พบครอปครัวอุปถัมภ์ และเข้าพักกับครอบครัวอุปถัมภ์
19.30 - 20.30 น.	กิจกรรมเปิดใจเล่าสู่กันฟัง กิจกรรมชี้ข้อตกลงชาวค่าย กิจกรรมบัดดี้ ชี้แจงกำหนดการในวันต่อไป กลับเข้าพักกับครอบครัวอุปถัมภ์
20.30 - 21.00 น.	นอนหลับพักผ่อน เยา化นผลเมืองแม่ปัน ประเมินผลการดำเนินงาน

วันที่ 16 พฤษภาคม 2552

05.30 - 06.30 น.	ลงทะเบียน กิจกรรมเยามื้อเช้า เดินทางมาร่วมตัวที่ลานกิจกรรม
06.30 - 07.30 น.	ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารเช้าร่วมกัน
07.30 - 09.00 น.	กลับบ้านพักเพื่อปฏิบัติภารกิจส่วนตัว
09.00 - 09.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
09.30 - 10.30 น.	เรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่ม
10.30 - 10.45 น.	เรื่องจริยธรรมทำmagic ลังสัมคมพหุวัฒนธรรม
10.45 - 12.00 น.	รับประทานอาหารว่าง เรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่ม
12.00 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ลงทะเบียน
13.30 - 15.00 น.	เรียนรู้ผ่านกิจกรรม Walk Rally เรื่องจริยธรรมเยาวชน
15.00 - 15.15 น.	รับประทานอาหารว่าง

15.15 - 15.45 น.	สรุปกิจกรรม Walk Rally และปัจจัยภายนอกที่影อีกด้วย
15.45 - 17.30 น.	เรียนรู้ผ่านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
17.30 - 19.30 น.	กลับบ้านพัก / ปฏิบัติการกิจล่วงตัว ละหมาด (17.30 - 18.00 น. เยาวชนพลเมืองแข็งขัน) ประเมินผลการดำเนินงาน
19.30 - 21.00 น.	เรียนรู้ผ่านกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ "บ้านฉันบ้านเชือ"
21.00 น.	ละหมาด เป็นอนุ

วันที่ 17 พฤษภาคม 2552

05.30 - 11.30 น.	ละหมาด กิจกรรมယามเข้า กิจกรรมอุ่นไอรัก เรียนรู้ครอบครัวอุปถัมภ์
11.30 - 12.30 น.	เยาวชนพลเมืองแข็งขันเตรียมพร้อมที่มีส่วนร่วม พร้อมรับประทานอาหารกลางวัน
12.30 - 13.00 น.	พิธีปิด กล่าวให้โอวาทโดย กำนันตำบลคุณโಡใน กล่าวปิดและให้โอวาทโดย นายกองค์การ บริหารส่วนตำบลคุณโಡ
13.00 - 16.00 น.	กล่าวขอบคุณ โดย ตัวแทนเยาวชนพลเมืองแข็งขัน และตัวแทนค่ายเยาวชนเมล็ดพันธุ์ใหม่ เดินทางกลับจังหวัดปัตตานีโดยสวัสดิภาพ (เคลียบดังต่อไปนี้)

กำหนดการค่ายเยาวชนพลเมืองแป้งปัน ครั้งที่ 6

วันที่ 10 ตุลาคม 2552

09.00 - 09.30 น.	ลงทะเบียน
09.30 - 10.00 น.	สรุปภาครวม ของโครงการค่ายเยาวชนพลเมืองแป้งปัน
10.00 - 10.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.15 - 12.00 น.	แลกเปลี่ยนประสบการณ์ <ul style="list-style-type: none"> ● เยาวชนได้เรียนรู้ทักษะอะไรบ้าง ● เกิดผลลัพธ์อย่างไรบ้างกับเยาวชน ● เยาวชนรู้สึกสนุก矧ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะอะไร ● เยาวชนรู้สึกถึงความแตกต่างหรือไม่ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.00 น.	อภิปรายกลุ่มย่อย <ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งที่เยาวชนชอบมากที่สุดในการเข้าร่วมโครงการ ● สิ่งที่เยาวชนชอบน้อยที่สุดในการเข้าร่วมโครงการ
14.00 - 14.30 น.	การเขียนโปสเตอร์และวาดภาพ: ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ
14.30 - 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 - 15.30 น.	สรุปภาครวม กล่าวความรู้สึก และพิธีปิดโครงการ

รายชื่อเยาวชนที่เข้าร่วมในกระบวนการของโครงการ

ศูนย์ฝึกใส่ จังหวัดยะลา

1. นางสาวนูรารายาตี แมะยะ
2. นางสาวญุสสิชา มาเจะมะ
3. นายอาเมร ลายี
4. นายอาชี มาเสาะ
5. นายคักดีข่าย แสงมณี
6. นายอัจฉันนท์ พรอมพากี

มูลนิธิทรัพยากรเอเชีย

1. นายอิติรีช มະลา
2. นายอารีย์ ปุ๊เตะ
3. นายอับดุลเลาะ โน
4. นายมุย่าหมัดอิลกิล มະมິນ
5. นางสาวน้ำใจนับ หີນີ້

กลุ่มเยาวชนบ้านอาสา

1. นางสาวลาตีฟะห์ วัฒนะ
2. นางสาวป้าวนี มະລີ
3. นายอับดุลรอฟান อะบีສแลแม
4. นายอีลเม ເຈະອູ້ເງິນ

สภากเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

1. นายอาลียะ ตันหยง
2. นางสาวอริสรา วงศ์ใหญ่
3. นายมุอัมหมัด ເຈະດາແມ

**กลุ่มเยาวชนการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัตลักษณ์
อำเภอไนแก่น จังหวัดปัตตานี**

1. นายมุ罕หมัดหัสโน วะแมء
2. นายบุญยะมีน เรนนิไซ
3. นายอาฟีเด็น ໂຕະມິງ
4. นางสาวยาเมีลະท์ ເຈະແລະ
5. นางสาวรออิมໍາະ ມະບາເອະ

**กลุ่มเยาวชนการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัตลักษณ์
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี**

1. นายตรา้มີຫຼື ແວວາຍີ
2. นายอริสສັນຕ ລາດອອ

**กลุ่มเยาวชนการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัตลักษณ์
อำเภอนาahr จังหวัดสงขลา**

1. นางสาวครรชญา ภาชินทรัตน์
2. นายเอกพร อ่อนสมเพ็ชร
3. นางสาววรรณวิสา มารสกິ
4. นางสาวนุรากີກິນ ເຈະລົງ

สมาคมยุวมูลคิมแห่งประเทศไทย

1. นายพูอัด อะเดิง
2. นายลูกສານ ຕາດເອີນທີ່
3. นายชาเร็ฟ ອຸດລະຄາສົນ
4. นายอับดุลເລົ້າ ພັດອາດຳ

ຄອນຮັບສູດຄາລຕົ່ງ ມາຫວິທາລະຍໍາສົງລານຄຣິນທີ່ ວິທາຍາເຕັມປັດຕານີ້

1. ນາຍປິ່ນຍາມືນ ເຈົ້າສະແມ
2. ນາຍປະຈຳ ມາມະ
3. ນາຍໜັງວິໄສ ສາມະ
4. ນາຍໜູ້ໄອມືນ ສາແລະ
5. ນາຍໜີມຸງວຸພື້ອ ລອມາ
6. ນາງສາວໝາງວິ່ນາ ຕີອຣາແມ
7. ນາງສາວໝາບາວິຢະກໍ່ ນະແດ
8. ນາຍໜຸບຮີ ອາມີງ
9. ນາຍມູ້ອັມໝັດຝາງິສ ກາງີ
10. ນາຍນີ້ໃໝ່ນັບ ນີ້ນີ້
11. ນາຍໜົກາບາວິຢະກໍ່ ນາແດ

ກຸລົມເພື່ອນຳສູງຄູ່ເລີຍ

1. ນາຍໜູ້ວິຢະ ມາມະ
2. ນາຍສຸກິ ມາມະ

รายชื่ององค์กรที่มีส่วนร่วมในกระบวนการของการของโครงการ

มูลนิธิเฟริดริก เอเบร์ก
 (Friedrich-Ebert-Stiftung)
 1550 อาคารอนุภัมิ ชั้น 23
 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน
 กรุงเทพฯ 10400
 ติดต่อ คุณทักษิณวรรณ บรรจง โทร 02 652 7178-9

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้
 60 ถนนสุขุมวิท อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
 ติดต่อ คุณพิรศักดิ์ รัตนาะ
 ผู้อำนวยการสำนักประสานนโยบายการศึกษา โทร 073 274 471

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 (กองกิจการนักศึกษา)
 ตำบลรูสະມີແລ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
 ติดต่อ คุณบรรจง เจริมวงศ์ โทร 073 312 387 ต่อ 1235

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ตำบลรูสະມີແລ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
 ติดต่อ คุณวันเพ็ญ หวังแอก และคุณรอชัย พะນิช
 โทร 073 313 186

คณบดีรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ตำบลรูสະມີແລ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
 ติดต่อ ดร.สามารถ ทองเฟื่อง
 (รองคณบดีฝ่ายศึกษาธิการนักศึกษาและสหกิจนักศึกษา)
 โทร 073 312 269

ศูนย์การศึกษาในกระบวนการและการศึกษาตามอัตลักษณ์
 ถนนส่วนสมเด็จ ตำบลรูสະມີແລ อำเภอเมืองปัตตานี 94000
 ติดต่อ คุณกรวิภา วัชญพิเชฐ โทร 073 460 086

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 บ้าน 1 ศากากลาง จังหวัดปัตตานี
 ถนนเดชา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
 ติดต่อ คุณมูลำนัดเจะเรือง บุลัง โทร 073 532 105

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดปัตตานี
 (ฝ่ายพัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงาน)
 197 ถนนโรงเหล็กสาย ๑. ตำบลรูสະມີແລ
 อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
 ติดต่อ คุณพิเชฐฐ ทองฟันธ์ โทร 073 460 127

ศูนย์ฝ่ายสิส
 188/1 ถนนเทศบาล ๙ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
 ติดต่อ คุณมาเรียม ชัยสันทนะ โทร 073 222 114

ສູລນີຍືເພື່ອນທຸກປົງ

(ສໍານັກງານລ່ວມງານ)

386/61-62 ປ.ຮັບດາກີເຊັກ 42 (ຫຼອຍເຊີລິມສູບ)

ຄະນະວັນຈົກຕະກີເຊັກ ແບວງລາດຍາວ ເບດຈອຸຈັກ ກຽງເທິງ 10900

ຕິດຕ້ອ ອຸດນບັນທຶກ ແປ້ນວິເຄີຍ ໂກໂຣ 02 513 1001

(ສໍານັກງານກາຄີໃຕ້)

8 ໜຸ້ມ່ວນໄກຍສຸກ ຕໍາບລຫາດໃໝ່

ອໍາເກອຫາດໃໝ່ ຈຶ່ງຂວັດສົງລາ 90110

ຕິດຕ້ອ ອຸດນພັບໂຮງ ໄກເມສູບ ໂກໂຣ 074 422 836

ສາມາຄະນຸມສລິມແຫ່ງປະເທດໄກ

63/1 ວ ສີໂຮສ 6 ອ ເມືອງ ຈ ພະລາ 95000

ຕິດຕ້ອ ອຸດນອັບດຸລວອີຟີ ຕາເດວີນກົງ ໂກໂຣ 073 221 665

ມູລນີຍືກັບພາກເອເບີຍ

(ສໍານັກງານປັດຕານີ້)

188/24 ໜຸ້ມ່ວນ 6 ຕໍາບລຮູສະສິແລ ອໍາເກອເມືອງ ຈຶ່ງຂວັດ ປັດຕານີ 94000

ໂກໂຣ 073 332 879

ມູລນີຍືກັບປະເທດໄກ

(ສໍານັກງານກາຄີໃຕ້)

ທ່ອນູ່ 3 ຫອຍ 1 ໜຸ້ມ່ວນໄກຍສຸກ ຕໍາບລຫາດໃໝ່

ອໍາເກອຫາດໃໝ່ ຈຶ່ງຂວັດສົງລາ

ຕິດຕ້ອ ອຸດນນາຕຍາ ເພເຮົດຕົນ ໂກໂຣ 022 656 888

ສ້ານັກງານເຄືອບໄຢຍອງຄໍກຽມດ່າວ້າ (ສຄລ.)
 70/300 ພະຍານນະມິນທີ 79 ຄະນະນະມິນທີ
 ຄລອງກຸມ ປຶ້ງກຸມ ກຽມແກພມຫານໂຮງ 10240
 ຕິດຕໍ່ອອ ອຸປະກິດ ມະກະມານ E-mail: apisea_mhm@hotmail.com

ອົງຄໍກຽມແກພມຫານຕໍ່ຕຳບລຸສຸກົງ ຈັງໜ້າດນະຣາຊີວັສ
 ທີ່ອຸ່ນໆ ມູ່ 3 ຕໍ່ຕຳບລຸສຸກົງ ອຳເກົອສຸກົງ ຈັງໜ້າດນະຣາຊີວັສ 96190
 ໂທຣ 073 656 177

ອົງຄໍກຽມແກພມຫານຕໍ່ຕຳບລຸສຸກົງ ຈັງໜ້າດສັກ
 ທີ່ອຸ່ນໆ ດັນນະຍັນຕරາກກໍາອຮ ຕໍ່ຕຳບລຸສຸກົງ ຈັງໜ້າດສັກ
 ອຳເກົອຄວານໂດຍ ຈັງໜ້າດສັກ 91160
 ໂທຣ 074 735 079

ຂອບຂົດ
 ຜູ້ໃຫມ່ໃຈດີ
 ຖຸກທ່ານ
 ທີ່ໃຫ້
 ກາຮສັນປະນຸນ
 ໂຄງກາຮ

บันทึกไว้ในความทรงจำ

1550 อาคารอนุภูมิ ชั้น 23 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร 026 527 178-9 แฟกซ์ 026 527 180
WWW.FES-Thailang.org